

СВОБОДА

Рокъ XII. Скрантонъ, Па., Четверъ 17-го Новембра, 1904. Число 46.

Vol. XII. Scranton, Pa., Thursday, November 17, 1904. No. 46.

Дуже важне!

Подаємо до відомости всімъ Братствамъ и вѣдѣламъ Рус. Нар. Союза и всімъ поодинокимъ членамъ, що на VIII-й Головної Конвенції Р. Н. Союзу въ Шамонині, Па. делегати ухвалили, що кождий членъ Р. Н. Союзу має платити разъ въ роцѣ въ мѣсяці Децембру 25 центѣвъ на желѣзний фондъ.

Ся ухвала була оголошена въ органѣ Союзу „Свобода“ число 26. зъ дня 30. Юнія, 1904.

Для того поручає ся всімъ членамъ Р. Н. Союзу виконати сю ухвалу. Хто сего не зробить стратить всѣ права членскіи до організації Р. Н. Союзу.

К. Курчовъ, предс.,
С. Ядловскій, секр.,
Ал. Шаршонъ, касієръ.

НОВИНКИ.

— ВЪ Sayre, Pa. знайдено у водѣ неживого чоловіка 9-го с. м. и не звѣсно що за оденъ той чоловікъ. Полісменъ мене заволавъ, щобъ его видѣти. Є се чоловікъ дуже сильно збудований, чоло его лысе, вуса не дуже великі, на одній сторонѣ не мавъ вусъ. Догадують ся, що его злочинцѣ обрабовали и кинули у воду. Найдено коло него пулярьсѣ и 60 центѣвъ. Посвѣдчення не мавъ жадного при собѣ, то не знати хто вѣнъ такий. Братя Русины если бысте уважали що ся де стративъ якій вашъ краянъ то може бути, що се той, котрого знайшли неживого у водѣ.

Гр. Ковалевичъ.

— ВЪ Коді, Ва. напало чотырохъ бандитѣвъ на банкъ, забіили касієра, арабували грошѣ и посѣдвали на конѣ, поутѣкали. Въ слѣдъ за ними пустилась поліція и 100 уоруженыхъ горожанъ. Третього дня достали бандитѣвъ въ лѣсѣ. Зачала ся стрѣлянина, одного коня забито и одного опришка вранено. Поліція и горожане зачали окружати лѣсѣ, щобъ не выпусти-

зъ него бандитѣвъ, однакъ коли сего доконали, не знайшли бандитѣвъ, всѣ чотыри выскынулись, такъ що и слѣдъ за ними щезъ. Тамошний перифъ вызначивъ \$10,000 нагороды тому, хто выслѣдитъ бандитѣвъ.

— ВЪ Денвилѣ, Па. фармеръ Джексонъ въ трагічний способъ закончивъ свое житє. Коли зрывавъ яблока зъ дерева, зломалась подъ нимъ галузя и нещасный завѣсивъ ся на торбинѣ зъ яблоками, котру мавъ перевязану черезъ шию. Коли спадавъ на землю, торбина зачѣпилась о галузѣ а вѣнъ задусивъ ся шнуркомъ вѣдъ торбины. Дотерва по годинѣ вѣдѣтали його неживого вже.

— ВЪ Синсинаті, О. знайдено на незабудованой площѣ трупа 18 лѣтної дѣвчини, котра зѣстала проби та штилетомъ. Передъ кількома днями згинула въ той самѣй способъ и на томъ самѣмъ мѣсці друга дѣвчина. Злочину того допустила ся отже та сама особа, але злочинця не выслѣджено еще.

— ДНЯ 7-го падолиста на потягу поспѣшномъ, що ѣхавъ зъ Вашингтону до Нью Йорку ѣхало кількохъ опришкѣвъ, котрі намагали ся подчасъ ѣзды вѣдопняти експресовый вѣзъ. Однакъ въ самѣй часѣ спостерѣгъ се кондукторъ и выстрѣлами зъ револьвера сполошивъ бандитѣвъ, котрі зъ потягу позѣскакували и поутѣкали. Повѣдомлено о томъ поліцію, котра слѣдить за злочинцями.

— ВЪ селѣ Поляны суровецькы въ Сянбѣчинѣ мала мѣсце слѣдуюча пригода. Однѣ парубки зъ того села бажали побѣды Японцямъ, а другі Росіянамъ. Въ наслѣдокъ того прийшло до суперечки мѣжъ ними. Тогдѣ выступає оденъ зъ парубкѣвъ и щобы погодити сварячихъ ся, каже выбрати вѣсьмохъ парубкѣвъ зъ по мѣжъ тыхъ, що стоять за Росіянами а чотырохъ що

за Японцями и нехай они бють ся. Котра сторона побѣдить. та побѣдить на вѣйні. Парубки выбрали 8 высокыхъ що за Москалями и 4 низькихъ що за Японцями и въ недѣлю вечеромъ мали бити ся. Але тыхъ 8 парубкѣвъ були певні побѣды а щобы еще лѣпшю набрати охоты, послали со бѣ по горѣвку и попили ся. Пришовъ вечеръ. Та що стояли за Японцями нѣчого не пили, бо бояли ся що ихъ е чотырохъ а там-тыхъ вѣсьмохъ. Зачала ся бійка. Чотырохъ тверезыхъ парубкѣвъ побито на голову вѣсьмохъ пяныхъ, але за бійку опинили ся въ судѣ въ Сяноку и достали по три мѣсяцѣ арешту за побите.

— ВЪ Джерзі Сіті, Н. Дж., арештувала поліція трохъ поважныхъ горожанъ подѣ закидомъ знасилуваня молодыхъ дѣвчатъ, школьныхъ ученицъ. Проти одного зъ тыхъ горожанъ выступило зѣ скаргою 14 дѣвчатъ о знасилуванє ихъ. Поліція выслѣдила цѣлу пайку мужчинъ въ Джерзі Сіті и Гобокенѣ, заживающихъ досить великого поважаня середъ горожанъ, котрі вже вѣдъ довшого часу заспокоювали свои звѣрачі похоти на невинныхъ дѣвчатахъ.

— ВЪ цѣлой державѣ Иллинойс панує великій страйкъ углекопѣвъ. Въ страйку бере участь болѣше якъ 50,000 робѣтниківъ. Компаністы не спѣвають ся погодити ся зъ робѣтниками, бо въ томъ мѣсяцѣ нема великого попиту за углемъ въ наслѣдокъ теплыхъ днѣвъ. Компаністы хотять зломити упѣр страйкуючихъ, довѣвши ихъ до нужды. Разомъ зъ робѣтниками страйкує 750 инжинерѣвъ.

— ЯКЪ звѣсно жида належать до племены семѣтського и ихъ называють Семітами, такъ, якъ мы належимо до племены славянського и насѣ называ-

ють Славянами. Ворогѣвъ жидѣвъ называють антисемітами. Антисемітѣвъ е много въ старѣмъ краю, суть они и въ Америцѣ. Въ Бостонѣ, Масс., записали ся двѣ жидѣвочки до школы танцѣвъ. Коли о томъ довѣдали ся другі ученицѣ, заявили учителеви танцѣвъ, що до школы не будутъ приходити, доки не выжне зѣ салѣ жидѣвочкѣ. Учитель радъ не радъ мусѣвъ се зробити.

— НА всесвѣтной выставѣ въ Сенъ Луї, Мо. показуютъ воздушный балъонъ, котрымъ можна кермувати у воздухѣ. Є се найлѣпшій вынаходъ сего рода, а вынаходчикъ його е Американецъ и называє ся Болдвинъ. Уже кілька разѣвъ вносили ся вѣнъ балъономъ въ гору въ напрямѣ зъ горы означеномъ и вертали на те саме мѣсце, зъ вѣдки взлѣсь ся. Въ воздушной подорожи осягнувъ вѣнъ высоту 1200 стѣпъ, а на годину робить пересѣчно 12 миль.

— ВЪ Колумбусѣ, Місс., арештувала поліція шѣстьохъ Муриновъ, подозрѣвающихъ ихъ о замордованє молодого бѣлого чоловіка. Арештантѣвъ стерегла поліція, бо народъ бувъ такъ заворушенный, що хотѣвъ чорныхъ злѣвчувати.

— ТЫМИ днями лучила ся въ Нью-Йорку при улицѣ замешкалой Китайцями слѣдуюча пригода. Оденъ Китаецъ Мокъ-Дукъ ѣшовъ поѣзю въ ночи до дому. Нагло роздавъ ся на улицѣ двократный выстрѣлъ зъ револьвера, вѣдѣтакъ крикъ, хтось поваливъ ся на землю и хтось зачавъ утѣкати. Утѣкающего завила поліція. Се бувъ такожъ Китаецъ Ле-Ангъ. Справа цѣла выяснилась на поліції. Забитый Мокъ-Дукъ засновавъ товариство, котре боролось зъ другимъ товариствомъ китайськимъ. Рѣкъ тому назавѣ оденъ членъ того другого товариства згинувъ тайною смертію, а по двохъ мѣсяцахъ другій.

Пододрѣне пало на Мокъ-Дукѣ, його арештовано, але вѣдѣтакъ выпущено на волю, бо не було доказѣвъ проти него. Мокъ-Дукъ, щобы помстити ся за заповѣдану йому зневагу, розказавъ въ судѣ про деякі нечесні справки членѣвъ зненавидженого нимъ товариства. Поліція починила много арештованя середъ косоокихъ Китайцѣвъ, и теперь мала вѣдобути ся розправа проти нихъ, а головнымъ свѣдкомъ мавъ бути Мокъ-Дукъ. Загроженіи Китайцѣвъ постановили позбути ся небезпечного свѣдка, кинули мѣжъ собою жеребъ, хто має його спрятати. Жеребъ упавъ на Ле-Анга и той справдѣ выконавъ се, що йому поручено.

— ВЪ Прусахъ засудивъ судъ 13 лѣтнюю дѣвчинку Польку за образу маестату на три мѣсяцѣ вѣзничѣ. Всѣ часописы дуже остро осудили дотичного судѣю, котрый такъ тяжко покаравъ нерозумне дитя.

— ВЪ Чикаго, Ил. вѣдѣбувъ ся тыми днями двобій на револьверы мѣжъ двома жѣнками. Кожда зъ нихъ стрѣляла 5 разѣвъ и одна подѣлена кулею на мѣсці померла, друга выйшла здорова, але сейчасъ попала въ руки поліції. Обѣ жѣнки мали по 30 лѣтъ, були замужны и досить маючі. Причиною двобѣи була вѣчна сваря мѣжъ ними. Ихъ мужѣ жили зѣ собою въ приязни и не зважали на непорозумѣня жѣнокъ. L 189

— Зѣ Шлісельбургскомъ крѣпости въ Росіи выпущено на волю нѣмістку Марію Фінгеръ по 20 рокахъ тяжкой вѣзничѣ. Єъ засуджено зѣ разу на смерть, за того, що въ роцѣ 1881 дала знакъ хустинкою коли переѣжджавъ царъ Александръ II и тогдѣ кинено на него бомбу. Кару смерти замѣнивъ царъ Александръ III на 20 лѣтнюю вѣзничю на просьбу єѣ брата, славного спѣвака на дворѣ цар-

скѣмъ. Теперь минуло 20 лѣтъ. Марію Фінгеръ выпущено зъ вѣзничѣ, але рѣвночасно заславо єѣ до Архангелѣска до пѣвнѣчной Росіи, яко людину небезпечную.

— СВѣТОВОЙ славы спѣвакъ Иванъ Шварцъ, родивый Росіянинъ, котрый недавно спѣвавъ въ дрезденѣскомъ театрѣ, зѣставъ заангажований до театру въ Одессѣ. Коли однакъ приѣхавъ до Одессы, арештувала його поліція, яко дезертира и сейчасъ вѣдѣславо його на поле битвы.

— ДО одного зъ ньюорскихъ театрѣвъ пѣйшовъ 14 лѣтній хлопецъ, забравши зѣ собою богато яблокъ. Въ театрѣ гра артистѣвъ дуже йому сподобала ся. и зѣ великою утѣхи ставъ кидати на сцену яблоками. Коли полісменъ хотѣвъ йому въ томъ перешкодити и выкинути за дверѣ, хлопецъ зачавъ кричати зѣ всѣхъ силъ: „Горить! горить!“ На сей крикъ наставъ въ театрѣ великій переполохъ и всѣ люде кинулись до дверей. Въ самѣй часѣ успокоивъ всѣхъ директоръ театру, пояснивши зѣ сцены цѣлу авантуру. Хлопця заведено на поліцію, де вѣнъ зѣзнавъ, що въ театрѣ бувъ першій разъ и не знавъ якъ тамъ поводити ся. Судѣя засудивъ хлопця на \$10.00 кары.

НА ПРОДАЖЪ

Граты, начине и т. п. Голоситисѣ въ томъ тыжны подѣ ч. 411 Френклинъ евеню, 2-гій флоръ, Скрантонъ, Па.

Часъ wygrавши годинника на будову церкви въ Ст. Луї, Мо. вѣдѣложенъ и зѣстане оголошений позѣйше.

Комітетъ.

Хто зашле

Иванови Неметови докладні адресы Русинѣвъ и Поляковъ правлющихъ по лѣйсахъ въ Америцѣ, той достанє красныя дарункѣ.

John Nemeth, 457 Washington St., New York.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!

Нову докторску книжку мѣстачу въ собѣ цѣныи информации и рады для мушья, лѣнокъ и дѣтей, сѣи пошлите свои или на адресъ:

P. O. Box 268, Madison Sq., New York.

О підземнихъ скарбахъ.

Розповѣвъ Андрій Намѣньскій.

(Конецъ)

Діаманти звичайно находять ся въ нанесеной земли въ грудовищахъ, надъ рѣками тамъ де и золото. Тому вони находять ся на свѣжихъ земляхъ, де ще недовго люде жили, именно въ нововѣдкрытыхъ земляхъ де е великій зсыпы камѣня. Доперва, коли вышукать усѣ діаманти на такихъ мѣсцяхъ, тодѣ йдутъ въ горы копати.

Діамантъ не е нѣчимъ инчимъ, якъ кристалізованымъ углемъ, такимъ углемъ якій выкопуть зъ землѣ и нимъ палать. И діамантъ може на огни згорѣти дуже легко.

Кромѣ діамантовъ, е ще инчі дорогі камѣні. Червоні рубѣны, зелені шмаратны, сині сафіры. Тѣ камѣні суть такожъ дорогі. Ихъ пѣзнати такожъ по томъ, що вони дуже тверді и рисують инче камѣне. Але вони мягчі водѣ діаманту и діамантъ робить на нихъ рису. Ихъ шлѣфують порошкомъ діамантовымъ.

Вони находять ся въ скалахъ, що колись выливались зъ глубины землѣ, въ скалахъ вулканічныхъ.

Що до матеріялу то тѣ камѣні суть звичайно глиною, але въ якійсь способъ вони выкристалізували и прибрали дуже гарный видъ и фарбу.

Кромѣ дорогихъ камѣнівъ е ще менче дорогі, такъ авані пѣвдородѣннѣ камѣні. Суть то опалѣ, яспісы, ахаты, карнеолѣ, халькедоны и т. д.

Вони суть такожъ уживані на оздобу.

Платина.

Платина е металъ, що барвою лежить межі срѣбломъ а оловомъ. Вѣнь е дуже тяжкій, ще тяжшій якъ золото и такъ само дорогій. Той металъ на грошѣ не дуже здавъ ся, хочъ въ Росіи робили зъ него якійсь часъ грошѣ.

Находить ся вѣнь въ нанесеной земли надъ рѣками такъ якъ и золото. Але коли золото находить ся въ рѣжнихъ мѣсцяхъ землѣ, и воно звѣсне було зъ первофѣку, платину вѣдкрыли доперва Ишпане въ Америцѣ. Опѣсля (1882 р.) вѣдкрыто платину въ Уралі и звѣдтамъ властиво походить уся платина, яка е въ ужитю.

Платины уживають ся въ лабораторіяхъ. Коли хочемо стопити якій небудь металъ або мінераль загаломъ, то зъ нѣчого инчого не можемо зробити начиня въ котромъ маємо топити, тільки зъ платины, бо всѣ металѣ топлять ся якъ не въ легкомъ тѣ въ дуже сильномъ огни, а платина не топить ся. До того вона анѣ не ржавѣе, анѣ не згоряе, такъ якъ и золото и тому зачисляє ся до благородныхъ металѣвъ, хочъ блескъ платины не е такъ гарный якъ блескъ золота або срѣбла.

Живе срѣбло або ртуть.

Кождый зъ читачѣвъ бачивъ термометеръ, котрый показуе кѣлько е степенѣвъ тепла або зима.

Въ шкляннѣй рурцѣ е живе срѣбло, або ртуть и оно на теплѣ розширяеть ся, а на зимнѣ стягаеть ся. Такъ и дѣсь въпрѣчемъ зъ усѣми тѣлами.

Навѣтъ люде кулять ся коли зимно, а вытягають ся коли тепло. Такъ роблять и металѣ. Отже тое живе срѣбло е металемъ, такимъ якъ мѣдь, якъ олово, срѣбло, желѣзо. Тѣлько той металъ має то до себе, що при звичайнѣй температурѣ вѣнь е течію, а не тѣломъ цѣпкимъ, такъ якъ инчі металѣ. И такъ якъ инчі металѣ при высшѣй температурѣ топлять ся а при низшѣй цѣпенѣють, такъ само и ртуть. Тѣлько ртуть цѣпенѣе доперва при дуже низькѣй температурѣ, бо при 39° Ц. зима. Такъ що термометры тѣлько на высшѣй пѣвнѣчѣ замерзають.

Ртуть добувають або чисту и збирають въ фляшки, або дѣстають еѣ зъ руды, що зве ся циноберъ. Та руда е червона, цѣпка. Ртуть не находить ся въ многихъ краяхъ. Въ Европѣ вона находить ся тѣлько въ Италіи и въ Каринтіи, за те въ Америцѣ находить ся на кѣлькохъ мѣсцяхъ.

Ртуть е кромѣ золота и платины найтяжшимъ металемъ. Коли до ртуті кинете кусень олова, або мѣди, або желѣза, то тѣ металѣ будуть такъ плавати якъ дерево на водѣ.

Олово, цина, цинкъ.

Щобъ скѣнчати зъ металями розкажу коротко ще про три важѣвші.

Олово сино-бѣлый мягкій металъ. Ёго можна нѣтемъ зарисувати. Воно пише на папери и давнѣще його вживано до писаня тому й теперъ матеріялъ котрый пише, звемо оловець, хотъ слѣвцѣ роблять тѣлько зъ графіту, то е зъ чистого вугля. Олово такожъ топить ся дуже легко, бо вже при 326° Ц. Находить ся воно въ Олованѣмъ Мѣстѣ або въ Leadville въ Колоредѣ. Руда зъ котрой добувають олово зве ся галенитъ. Я вже говоривъ, що въ тѣй рудѣ находить ся такожъ все трохи срѣбла. Руду тую товче ся, меле ся и вытоплюе ся металъ.

Цина служить на начине и посуду, дальше яко домѣшка до мѣди на бронзѣ, а знаємо що зъ бронзу

роблять статуѣ, каноны и дзвоны, а колись выробляли зъ бронзу усе те, що нинѣ выроблюють зъ желѣза: ножѣ, мечѣ, списы.

Цинкъ починають вживати вже й наші люде, яко бляху на покрыте дахѣвъ. Цинкъ змѣшанный зъ мѣдію зве ся бресъ. Ё се рѣдъ бронзу. Бресъ называють въ Старѣмъ Краю мосяжемъ.

Каинитъ и Карналитъ.

Коли люде копали давнѣще за солію въ прускомъ мѣстѣ Страссфуртѣ, щотеперъ славне на цѣлый свѣтъ, то нѣмѣ докопали до самой соли, мусѣли усувати величезнѣй скѣлкости усякой землѣ и камѣня. Тѣ мінералы що вони усували поназывали рѣжно: каинитъ, карналитъ, полігалитъ. Тѣ мінералы були непотрѣбною завадою, и Нѣмцѣ ихъ звали Abraumalze. Такъ тревало довгі роки. Ажъ ось одень ученый сказавъ, що тѣ землѣ, каинитъ и карналитъ, мають въ собѣ якъ разъ такі части, що ними рослина живить ся и що находять ся въ гною. Значить якбы тими землями, чи якъ ю звали солями, загноѣти поле, то вонобъ мусѣло гарно родити. И отъ вони спробували. Показалось дѣйсно, що тѣ землѣ — той карналитъ и каинитъ суть дуже пожиточнѣй и отъ компанія зачала продавати ихъ рѣльникамъ. Рѣльники якъ спробували, що дѣйсно земля добре родить, коли посыпати тими землями, почали купувати и дорого платити. И отъ до чого дѣйшло. Увесъ кошть зъ копальнѣй соли покрывае процентъ карнеїту и каиніту, а соль кухонна яку такожъ тамъ добувають остае чистымъ зыскомъ. Такъ вже другій разъ пѣзнали мы, що то що перше заваджало, стало дороговѣннимъ. Тѣ землѣ чи соли называють штучными гноями. Вони для рѣльника суть дуже важні, треба однако вмѣти ихъ уживати.

Въ полудневыхъ краяхъ находить ся на многихъ мѣсцяхъ такожъ певный рѣдъ землѣ, що звесъ гуано и та земля е ще лѣпша и дорожша якъ каинитъ и карналитъ и уживають ся такожъ якъ гноѣ. Ёѣ везуть цѣлыми кораблями ажъ зъ Оцеаніи до Европы и продають за великій грѣшѣ.

Коли мы розказуемо про підземні скарбы, то на закончѣне скажемо де-що про камѣнь, що служить на будову.

Камѣнь е дуже важною рѣчею. Подумайте тѣльки, що наші села въ Старѣмъ Краю горять разъ у разъ, тому що дома ставлять не зъ камня, а зъ дерева, що крѣють ихъ не бляхою або шіфромъ, то е лупанымъ каменемъ, а соломою або деревомъ. Край, що перестаетъ будувати зъ дерева, а зачинае будувати зъ камня, пѣдносить ся на высшій степень цѣвілізації, такъ якъ чоловікъ, що деревяну соху заступивъ желѣзнымъ плугомъ, або такъ якъ той чоловікъ, що замѣсть сокиры зъ камня почавъ вживати сокиру зъ металю.

Широкій ужитокъ камня на будову може однакъ доперва тодѣ мати мѣсце, коли має ся добрі дороги. Тому и камѣнь на дороги е дуже важною рѣчею. Хто порѣвнуе дороги въ нашихъ галицкихъ мѣстахъ зъ дорогами на гр. въ Нѣмеччинѣ переконаеть ся, що у насъ тротуары зъ цѣсковця хотъ и не злого, а въ Нѣмеччинѣ зъ камня твердого, вулканічного. У насъ дороги зъ кепского вапнику, а въ Нѣмеччинѣ зъ камня вулканічного.

Тому щасливій тѣ краѣ, що и камѣнь мають лѣпшій. До такихъ краѣвъ належить и въ томъ зглядѣ Захѣдна Европа и Пѣвнѣчна Америка. Вони мають добрый будѣвельный матеріялъ.

В о д а .

Коли хто хоче бачити гарнѣй рѣчи, то не конче треба ихъ шукати въ высшѣхъ палатахъ. Пѣдѣтъ у лѣтѣ до огорода и дивѣтъ ся на каплю росы. Вона полѣскуе и мигить на сонци краще якъ перла и діамантъ. Дивѣтъ ся на море при спокѣйной погодѣ, якій чуднѣй барвы має вода — надивитись не можна. Гляньте на водопадъ, яка могуча сила бе водѣ него. А розбурхане море, зъ темною брунатною водою, коли кидаетъ кораблемъ, и здаеть ся, флями може прикрити цѣлый островъ коло котрого плывете, не навѣває поважного успособленя и страху?

Та я не буду говорити нѣ про море, нѣ про рѣки, нѣ про пожиточность звичайной воды, нѣ про еѣ шкѣдливѣсть коли вона нечиста, а про воды мінеральнѣй, що суть такожъ підземнымъ скарбомъ, бо суть неопѣзнеными цѣльчыми водами.

Я вже говоривъ, що вода розпускае усѣ мінералы. Представте собѣ отже, що вона цѣльчыми вникае въ глубину землѣ и переплывае черезъ глубину землѣ и камѣне, то вона мусить розпускати деякі части зъ тыхъ земель и камѣнівъ. Коли вода переплывае черезъ таке камѣне, що досить легко деякі части зъ него розпускають ся, то така вода, що потѣмъ дѣсь выплывае яко жерело, або вытрискае яко фонтана зъ землѣ, буде зватись водою мінеральною. Кожда вода особливо жерельна має въ собѣ розпущеній рѣжнѣй части, але вона называеть ся мінеральною тѣлько тодѣ, коли богато тыхъ частѣвъ має въ собѣ розпущеныхъ. Такъ вода мінеральна може въ собѣ содержати магнѣ-

зію, альяканъ, желѣзо, сѣрку, соль и т. д. Воды мінеральнѣй дѣлять ся тому въ слѣдующій способъ.

Алькалічнѣй воды, що мають въ собѣ розпущену соду и углянѣ кислоту и помагають на индѣгестію и хронічнѣй катары органѣвъ вѣддыханя. Такі воды находять ся въ славномъ Карлсбадѣ.

Воды гѣркі мають въ собѣ сульфаты, магнѣзи и соду, они служатъ на прочищене.

Воды муріятиннѣй мають соль кухонну и служатъ проти ревматизму, подагры, скрофулѣвъ.

Суть ще воды землянѣй, мають сульфаты и карбонаты вапна, воды сѣрчанѣй, индеферентнѣй и инчі, проти рѣжнихъ хороѣвъ.

Въ водахъ мінеральныхъ або купаютъ ся або ихъ пьютъ. Чому вони помагають зрозумѣе всякій, коли зважить надъ слѣдующимъ. Коли хтось заслабне то кличе лѣкаря и той записуе якесь лѣкарство. Тое лѣкарство е якъ разъ якійсь рослиннѣй або мінеральнѣй продуктъ на пр. соль кухонна, або магнѣзія, або сода, або полчене сѣрки, желѣза, ртути, соду и т. п. Коли отже вода мінеральна має вже зъ природы такий полченя въ собѣ розпущеній, то тими лѣпше и тому вона помагае неразъ дуже скоро.

Воды мінеральнѣй суть горячі, теплі и зимні. Горячими вони суть, коли вытрискають зъ великой глубины и ще не мали часу остудитись. Зимні не сягають до такой глубины.

Такъ якъ пожиточно е такъ звичайна вода, якъ особливо воды мінеральнѣй, такъ зновъ шкѣдливими суть воды, въ котрыхъ жіють усякі дробнѣй ростины и звѣрята, або зновъ такий воды, що въ нихъ розущене олово, цинкъ, арсенъ.

Тому зъ причины нечистой воды панують неразъ страшнѣй пошести: холера, дизинтерія, тифусъ, воля пѣдъ шиею и отруте. Тому треба дуже вважати на те звѣдки походить вода и въ якихъ начиняхъ еѣ держитъ ся. Шкѣдливою е особливо вода така, що до неѣ доходятъ части зъ тѣлѣ органічныхъ, отже вода заскѣрна и рѣчна.

Кѣнчачи про воду, подамъ табличку за кѣлько грошей продукують рѣчно Полченій Державы якихъ мінералѣвъ. Зъ тои таблички буде видно, що желѣзо и уголь дае наибѣльшу суму грошей.

Вартѣсть продуктѣвъ мінеральныхъ Полченыхъ Державъ въ 1902 роцѣ:

Неметалічнѣй продукты	Мѣры	Скѣлкость	Вартѣсть въ долларѣхъ
Уголь бітуміновѣй	короткі тѣны	259,641.000	292,116.000
Антрацитъ зъ Пенсилвеніи	довгі тѣны	36,865.000	81,016.000
Петролсумъ	барилли	80,894.000	69,610.000
Натуральнѣй гѣзъ			30,754.000
Цементъ	барилли	26,437.000	21,542.000
Соль	барилли	23,849.000	5,668.000
Вапнякъ для топленя желѣза	довгі тѣны	8,549.000	4,659.000
Фосфатова скала	довгі тѣны	1,490.000	4,693.000
Воды мінеральнѣй			7,586.000
Бораксъ			2,434.000
Металічнѣй продукты			24,550.000
Желѣзо	довгі тѣны	17,821.000	372,775.000
Срѣбло	унціи	55,214.000	71,387.000
Золото	унціи	3,805.500	78,666.000
Мѣдь	фунтъ	659,508.000	76,568.000
Олово	короткі тѣны	270.000	22,140.000
Цинкъ	короткі тѣны	156.000	14,625.000
Ртуть	фляшки	34,451	1,500.000
Нікель	фунты	5,748	2,701
Алюміній	"	7,300.000	2,284.590
Цина	"	"	"
Платина	унціи	94	1,814
Висмутъ	короткі тѣны	38	3,040
Арсенъ	"	1,351	81.180
Антимонъ	"	3,561	634.506

Такъ я скѣнчавъ розказувати про найважнѣшій мінералы. Хто зрозумѣвъ вагу тыхъ мінералѣвъ, пѣзнавъ що оцѣнюючи богатство землѣ треба брати на увагу не тѣлько се яка земля на верха, то е чи вона добра пѣдъ управу збѣжа, травъ и т. д. чи нѣ, а такожъ на то, чи пѣдъ землею яку хочемо купити не крѣють ся якій богатства. Коли земля яку купите сама не дуже добра, але коли близько е якій копальнѣй, то добре. Ваша земля иде такожъ въ гору. Тими рѣжнѣй ся Америка водѣ Старого Краю. Тамъ звертаемо увагу тѣлько на доброту землѣ, ту важно такожъ знати якій підземнѣй скарбы вона мѣстить. Тому землѣ въ якѣмъ небудь стейтѣ Арізона або Колоредѣ можуть мати неразъ бѣльшу вартѣсть, якъ землѣ въ всхѣднѣхъ стейтахъ.

Кѣнчу розказувати о тыхъ підземныхъ скарбахъ спѣдѣючись, що наші люде, що зѣ Старого Краю не вынесли о томъ нѣякого понятя, вѣднесуть деяке глѣбше розумѣне вартѣсти американскихъ земель.

ЗЕМЛЯ 50,000 акровъ компанічнѣй землѣ и гомстедѣвъ въ полуднево-всхѣднѣмъ Сасначеванѣ. Цѣна \$3.50 до 4.00 за акеръ на сплату черезъ 10 лѣтъ Прерія и лѣсъ, худѣба и пшениця (40 бушл.) коло новѣй желѣзничѣй. Звидѣти можна за таи грошѣ. Тамъ вже теперъ жие много рускихъ колоністѣвъ. Пишѣтъ по мапу и докладнѣй поясненя на адресъ: Room 810—812 Scand.-Canadian Land Co., 172 Washington Str., Chicago.

ДОПИСИ.

Зъ Sunderland, Mass.

Прошу помѣстити те, що я пишу про тїи москов-фільскї атаки, якї були въ Джерси Сити, Н. Дж. въ церкви дня 6-го Новембра. Я не бувъ въ той церкви вже минуло два роки, бо менѣ не такъ близько, але мысля собѣ: поду водвѣ-даю о. Подгорецкого бо „Свобода“ голосила, що о. Подгорецкій вже здоровѣи и вступлю до церкви. При-ходжу я до церкви на у-треню, дивля ся, стоять два священники передъ пре-столомъ: оденъ на передѣ править службу Богу чи-тану, а другій за нимъ вод-правляє утреню. А я сиджу въ лавцѣ и думаю а вытри-мата не могу, мушу ся ко-гось запитати, що то за о-денъ священникъ той сивый. Коло мене сидѣвъ якійсь чоловѣкъ и я его питаю, що то за оденъ той сивый свя-щенникъ, а вонъ каже: а то-бѣ що до того. Я водповѣ-даю: менѣ ничъ до того, але я ще не видѣвъ такого по-рядку якъ ту е. А вонъ ка-же: „а то твої бизнесъ? Вонъ е священникъ и ему вольно правити въ кождой церкви. Вонъ е ту на па-рафіи, бо его цѣла парафія хоче“. Я вже больше не говоривъ, бо то було въ Во-жомъ мѣсяци, але познѣйше довѣдавъ емъ ся, що той сивый то о. Обухкевичъ а той, що такъ скакавъ до ме-не то его довгорылый при-ятель. Коли о. Обухке-вичъ скончивъ службу за-разъ пошовъ зъ церкви а довгорылый московфіль за-нимъ. Може хто собѣ поду-мае: таки о. Улицкій, (бо той, що правивъ утреню такъ называеся) водправ-лявъ свѣдомъ, а Обухке-вичъ тихо, але треба знати, що о. Улицкого запросили парохіане а о. Обухке-вичъ пхае ся самъ на силу.

О. Обухкевичъ поста-вивъ собѣ о. Улицкого за плечѣ, бо вонъ старшій, бо вже и посивѣвъ, але чести не мае не такъ въ Бога але навѣтъ въ тыхъ людей, що ся дивили на тую комедію. А думаете, що о. Улицкій правивъ утреню зъ утѣхою? Де тамъ — бо що мавъ звернути увагу на святи передъ вѣтаромъ, то на о. Обухкевича, якъ за дав-ныхъ часѣвъ римскій не-вольники на своихъ катѣвъ.

В. 7. Бавчакъ Антонъ
Отожь подивѣтъ ся якъ то выглядае. О. Подгорецкій працювавъ на тую святи-ню а теперь мусить водхо-рувати а московфилы ся тѣ-шуть и своего американь-ского вандрѣвника о. О-бушкевича пхають въ чужу працю. А чому о. Обухке-вичъ не попрацюе самъ, невыставитъ собѣ такого храму, чтобы у нѣмъ спо-чивавъ, лишь пхае ся на-чию працю де его не про-сятъ. Я те все самъ видѣвъ на свои очи.

Иванъ Яциминъ.

Зъ Дербі, Конн.

Дня 6. Нов. т. е. въ На-дѣлю, зѣбравъ я на хрести-нахъ у п. Андрея Собина въ Дербі, слѣдуючї жер-твы: Тадей Кузякъ а Ма-

трона Марчакъ по 50 цнт.; по 25 цнт. слѣдуючї: Але-ксѣй Горбаль, Данько Не-сторякъ, Елена Ворошевичъ, Алексавдра Хомковичъ, Па-вло Варянь, Елена Тарбай, Андрей Собинъ, Тапа Же-лемъ, Онуферъ Горбаль, Дмитро Смыа, Иванъ Ма-джикъ, Филиппъ Ярошь и Агнеса Мицѣо (Муровска); по 15 цнт. дали: Настя Хомковичъ и Кристина Ма-джикъ, а Гриць Квикъ, Ф. Студантъ и Марія Со-бинъ по 10 цнт.; Николай Годѣо, Илько Ханасъ и И-ванъ Бодакъ по 5 цнт. — Разомъ зѣбрано 5.00 дол.

Тои самои Недѣль Ти-ронъ Горбаль зѣбравъ на хрестинахъ у п. С. Хвалика въ Шелтонъ, Конн. \$4.10. Тї жертвы не були списанї поименно. Грошѣ \$9.10 по-сланї дня 7. Нов.

Дуже красно поступили гостѣ на тыхъ забавахъ. Дай Боже, чтобы всѣ Руси-ны не лишъ на хрестинахъ але при кождой нагодѣ ста-рали ся выкористати добру хвилию въ користъ Руского Народного Фонду.

Я въ имени Комитету мѣ-сцевого всѣмъ жертводате-лямъ сердечно дякую за щедрї жертвы. Спаси Богъ.

Алексѣй Горбаль.

— Хотите, чтобы вашъ грошъ безопасно и скоро были высланы до старого врага, то вамъ то зробить John Nemeth, 457 Wash-ington St. New York, N. Y.

Зѣбирайте жертвы на „Руск. Народи. Фондъ“.

ЕСЛИ на якѣмъ плейзѣ васъ е 10 до 15 Русинѣвъ а хотѣли бы-те приступити до Союза, то за-ложѣте собѣ маленьке братство и напишѣте про се головному предѣзателеви Konst. Kyrczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вѣпъ вамъ дасть близшї по-ясненя и пришле потрібнї рѣчи.

123 Новыхъ Членѣвъ.

Въ мѣсяцю Октобру при-ступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючї новї члены.

В. 1. Петрилякъ Петро
Диханьскій Андрей

В. 4. Суханичъ Микола, дитина
„ Марія „

В. 6. Гайду Иванъ
Васильо Булѣ Юра
Галай Михайлъ
Бенца Михайлъ
Стайка Иванъ
Розманъ Митеръ
Гришфалуши Иванъ

В. 7. Бавчакъ Антонъ
Пухаръ Семанъ
Сташицкій фецѣо

В. 15. Целенъ Андрей
Серединьскій Михайлъ

В. 16. Сутякъ Танко

В. 17. Бопка Гнатъ
Бозакъ Михайлъ
Кирекъ Методій

В. 18. Смиъ Александеръ
Пласконъ Евдонія.

В. 19. Феньканинъ Иванъ

В. 23. Сабагъ Михайлъ

В. 25. Бушикъ Иванъ

В. 27. Дуда Мойсей
Сѣйчакъ Михайлъ, дитина

В. 28. Шимскій Иванъ
„ Михайлъ

В. 31. Павлишинъ Павло
Арданъ Дмитро

В. 32. Тешлицца Анна, дитина
Турестовскій Михайлъ

Шафаръ Михайлъ
Санта Михайлъ
Селеверъ Джорджъ

В. 33. Будѣгасъ Марія, дитина
Гунтарикъ Стефанъ
Яремчукъ Василь
Добанъ Плько
Мицѣо Андрей
Шышка Данько

В. 36. Пелешъ Петро
Фешъ Митро
Тусъ Гриць
Турчикъ Данько
Полянскій Митро
Демяновичъ Микола
Гателовичъ Михайлъ
Зозуля Василь
Вапура Михайлъ
Боханъ Митро

В. 37. Синко Стефанъ
Циганъ Василь, дитина
„ Анна „
Фецичъ Микола „
„ Петро „

В. 39. Луковский Максимъ
Смѣльницкій Федоръ

В. 41. Гацовскій Миколай

В. 43. Ханишакъ Андрей
Михальцѣо Фецѣо

В. 45. Барнякъ Теодоръ
Брунякъ Василь
Птахъ Максимъ
Бурцъ Якимъ

В. 46. Катреничъ Анна, дитина
„ Йванъ „
Декеръ Стефанъ
Декеръ М. Йванъ
Декеръ Б. Иванъ
Помпель Петро
Синюкъ Стефанъ
Харивъ Панько
Гонювачъ Онуферъ
Вовкъ Илько
Побутцій Никодимъ

В. 48. Вусикъ Николай
Грицко Павло, дитина

В. 50. Муха Павелъ
Хомякъ Василь
Барна Василь
Штахура Трофанъ
Гладъ Клеменъ
Полодѣй Андрей

В. 51. Кузмицкий Казимиръ

В. 53. Стасякъ Павло
Михальскій Леонъ
Деревяньскій Михайлъ
Перакъ Антонъ
Котовичъ Иванъ
Попѣль Михайлъ
Запоточный Иванъ
Решетилло Яковъ

В. 58. Кордякъ Миколай дитина

В. 61. Алоо Юрко
Петеръ Юоко
Олѣяръ Мартинъ
Прощѣо Михайлъ
Бѣльмъ Михайлъ
Бочуръ Петро
Гдулия Михайлъ

В. 62. Горошакъ Югаска, дитина
Андрейко Иванъ „

В. 65. Ясна Михайлъ

В. 72. Венгринъ Иванъ, дитина

В. 77. Кутко Стефанъ
Возный Юрій
Всяжикъ Петро
Шаруба Антонъ

В. 78. Недорошикъ Яковъ

В. 81. Будагази Василь

В. 82. Мамуръ Дмитро

В. 84. Калфа Иванъ

В. 85. Брѣльчикъ Петро
Гашинъ Петро

В. 92. Богатчукъ Петро
Рыбачокъ Иванъ
Траць Федоръ

В. 100. Мичка Марія

А. 111. Матисъ Иванъ

В. 113. Пашинковатъ Иванъ
Баранъ Онуферъ

С. Ядловскій,
секретаръ.

2237 Hastings, N. Y. М. Р. Н. С.	10.75
2238 Trauger, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	44.10
2239 Priceburg, Pa. Бр. св. Василия	64.14
2240 New Florence, Pa. Бр. св. Василия	9.80
2241 Plymouth, Pa. Бр. св. П. и П.	109.00
2242 New Alexandria, Pa. Бр. св. П. и П.	25.55
2243 Fredericktown, Pa. Бр. св. П. и П.	25.48
2244 New Philadelphia, Pa. Бр. св. Арх. Мих. .	11.20
2245 Denning, Ark. Бр. Пр. Богор.	3.18
2246 Scottdale, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	35.20
2247 Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	22.46
2248 Shamokin, Pa. М. Р. Н. С.	197.58
2249 Philadelphia, Pa. Тов. Любовь	12.75
2250 St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богород.	23.00
2251 Allegheny, Pa. Тов. Поступъ	10.50
2252 Simpson, Pa. Бр. св. Василия	31.95
2253 Breslau, Pa. Бр. св. Андр.	67.38
2254 West Pawlet, Vt. Бр. Покр. Пр. Богор. .	20.10
2255 Scranton, Pa. Бр. св. прор. Илин	77.00
2256 Ansonia, Conn. М. Р. Н. С.	20.89
2257 Jersey City, N. J. Клюбъ 4-охъ Мих.	9.00
2258 Elmira N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	23.23
2259 Trauger, Pa. Бр. св. П. и П.	45.80
2260 Baltimore, Md. Бр. св. П. и П.	20.80
2261 Mt. Carmel, Pa. Сестр. бр. Пр. Богород.	5.55
2262 Belle Vernon, Pa. Бр. Пр. Богор.	22.05
2263 Cross Fork, Pa. Бр. Пр. Богород.	14.56
2264 Ford City, Pa. Бр. св. О. Николая	57.70
2265 Marion Heights, Pa. М. Р. Н. С.	10.25
2266 Yatesboro, Pa. М. Р. Н. С.	14.36
2267 Mayfield, Pa. М. Р. Н. С.	9.75
2268 Mt. Carmel, Pa. Бр. П. и П.	41.65
2269 Glen Lyon, Pa. бр. Пр. Богор.	18.72
2270 Lopez, Pa. Бр. св. О. Николая	14.90
2271 Baltimore, Md. Бр. св. Анны	14.60
2272 Yorkville, O. М. Р. Н. С.	21.09
2273 Olyphant, Pa. Бр. св. Й. Хрест	124.60
2274 Olyphant, Pa. Бр. Пр. Богор.	19.90
2275 Chicago, Ill. М. Р. Н. С.	8.32
2276 McKeesport, Pa. Бр. св. Ольги	6.28
2277 St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Михаила	44.43
2278 Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Дмитр.	40.29
2279 Lansford, Pa. Бр. Пр. Богор.	98.85
2280 Troy, N. Y. Бр. св. О. Николая	19.95
2281 Shenandoah, Pa. М. Р. Н. С.	6.75
2282 Syracuse, N. Y. Бр. св. П. и П.	29.40
Разомъ приходъ за Октоберъ 6. р.	3,206.24
Готѣвка зъ концемъ Септембра 6. р.	17,093.30
Разодъ доходъ ..	20,299.54

Справоздане касове		
„Рус Народ. Союза“ за мѣсяць Октоберъ 1904.		
Ч. бжуче		
2190 Ellworth, Pa. М. Р. Н. С.	18.00	
2191 Franklin Furnace, N. J. М. Р. Н. С.	8.10	
2192 Elizabeth, N. J. М. Р. Н. С.	33.77	
2193 Cohoes, N. Y. М. Р. Н. С.	22.10	
2194 Gradiatim, Pa. М. Р. Н. С.	9.00	
2195 Ramey, Pa. М. Р. Н. С.	54.89	
2196 Providence, R. I. М. Р. Н. С.	18.10	
2197 Jersey City, N. J. М. Р. Н. С.	96.50	
2198 McKeesport, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	99.15	
2199 Centralia, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	16.68	
2200 Buffalo, N. Y. Бр. св. Й. Хрест.	32.82	
2201 Monessen, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	33.71	
2202 Leetsdale, Pa. Бр. св. П. и П.	16.60	
2203 Glen Lyon, Pa. Бр. св. П. и П.	23.07	
2204 Carnegie, Pa. Бр. св. Петра и Павла	43.40	
2205 Chisholm, Minn. Бр. св. О. Ник.	17.35	
2206 Manow, Pa. Бр. св. О. Никол.	31.19	
2207 Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	43.78	
2208 Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	30.15	
2209 McAdoo, Pa. Бр. Пр. Богород.	87.43	
2210 Powhatan, W. Va. Бр. Пр. Богор.	19.06	
2211 Allegheny, Pa. Бр. Пр. Богород.	42.30	
2212 Beaver Meadows, Pa. Бр. св. Мих.	22.87	
2213 Cannonsburg, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	16.69	
2214 Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. пр. Илин	33.66	
2215 New York, N. Y. Тов. Зоря	7.40	
2216 Granville, N. Y. Бр. св. Георг.	13.20	
2217 Chisholm, Minn. Бр. св. Арх. Мих.	11.59	
2218 Eleanor, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	24.61	
2219 Terryville Conn., Бр. св. Арх. Михаила	7.37	
2220 Desloge, Mo. Бр. св. Й. Хрест.	46.14	
2221 Seymour, Conn. Бр. св. Й. Хр.	16.83	
2222 Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	19.95	
2223 New Britain, Conn. М. Р. Н. С.	6.28	
2224 Northampton, Pa. Бр. Усп. Пр. Богор.	111.63	
2225 Pittsburg, Pa. Бр. св. Никол.	158.41	
2226 Perth Amboy, N. J. Бр. св. О. Николая ..	13.70	
2227 Hazleton, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	72.02	
2228 Pleasant Valley, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	12.48	
2229 Jessup, Pa. Бр. св. П. и П.	38.80	
2230 Taylor, Pa. М. Р. Н. С.	22.65	
2231 Sayre, Pa. Бр. Пресв. Богор.	10.40	
2232 Dunlo, Pa. Бр. св. П. и П.	29.31	
2233 Westmoreland City, Pa. Бр. св. Арх. Мих. .	29.04	
2234 Alden Sta., Pa. Бр. св. Волод.	21.78	
2235 Minersville, Pa. Бр. св. О. Николая	75.89	
2236 Butler, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	21.50	

Розходъ за Октоберъ:	
Посмертне по бл. п. Семанъ Фусякъ Troy, N. Y. .	600.00
„ „ „ „ Андрей Павликъ Northampton, Pa.	600.00
„ „ „ „ Иванъ Пальновскій Scranton, Pa.	600.00
„ „ „ „ Осифъ Угрияньскій McKeesport, Pa. .	251.50
Кашта похорону по „ „ „ „ „	97.00
Органъ Союза за Октоберъ 6. р.	470.20
Платня Голов. Урядниковъ за Октоберъ 6.р.	105.00
Рентъ водъ сейфу за 2 мѣсяцъ и оплатъ офису	19.70
Почтовї выдатки Голов. секретара за Окт беръ.....	19.70
За справы кортовї адвокатъ	67.50
За 1000 листовыхъ паперѣвъ	5.00
На календаръ на 1905 рокъ	200.00
Шафа для Союзовыхъ рѣчей	10.00
Разомъ розходъ ..	3,045.60
Зѣставленє:	
Разомъ доходъ ..	20,299.54
Розходъ за мѣсяць октоберъ ..	3,045.60
Готѣвка зъ концемъ октобра 6. р.	17,253.94
Пожички ..	1,369.90
Загальный станъ касы зъ концемъ октобра 6. р. \$18,623.84	
А. Шармонъ, касіеръ, С. Ядловскій, секретаръ, Б. Карчѣвъ, предѣзатель.	

Читайте, що каже Дръ Ландесъ:

Я маю найбольшу практику въ Сполученныхъ Державахъ, Канадѣ, Мексико и Полудневой Америцѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але ели можешъ бути вы-
лишь слабости иущинъ. лѣченный, а тебе вылѣчу.
Лѣчу лишь иущинъ. Що небудь тобѣ долягас
Але и вылѣчую ихъ. скажи або напиши менѣ.
Вылѣчу кождый выпадокъ Хоробы мѣхура и почки.
до якого ся возьму. Хоробы крови и шкѣры.
Если е не до вылѣчена не Утрата памяти.
беру ся до него. Утрата мужеской силы.
Сли не можешъ бути вылѣ- Утрата животности.
ченный, скажу тобѣ вѣ- Лѣчу безъ болю, не вздер-
тверто. жую водъ працѣ.

Ще року лѣчу тысячѣ людей.
Роблю сотки операцій шо мѣсяця.
Вылѣчу тя дома, сли не можешъ прїйти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна даромъ.

Сли еси хорый зайдѣ або напиши до

DR. LEONARD LANDES,
140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

Газетный листок для русского народа в
Америке и орган „Р. Н. Союза“,
выходит по вторникам в Четверг
и пятницу.

В Америке на 12 месяцев... \$3.00
До старого края на 12 месяцев \$2.00
В Америке на 6 месяцев... \$1.00

Галичане могут заказать „Свободу“
через Книгарню Шевченко ул. Чарнецкого
26, Львов.

Оплачивать газету треба все-
гда з горы.

Гроши треба посылать в редакцию
или в банк, а не через экспрессовый,
или почтовый money order (монетный ордер). Мо-
нетный ордер, то есть парочку, которую доставите
в банк, почта или агент на экспрессовый
офис, платить нам, бо без того мы не
можем грошей доставить.

Адрес:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, чтобы его адрес за-
менить, должен написать нам, кроме
нового, также свой старый адрес.

Замѣтки.

О. Василь Жолдак вы-
ѣхавший сими днями из Кана-
ды назад до Галичины. Яка цѣль его поездки не
знаем, знаем только, что
о. Жолдак перед своим
вѣздомъ мавъ наряду з
звѣстнымъ москвофиломъ о.
Обушкевичомъ. Видно по-
знавъ свой своего. — Недав-
но секу приѣхавъ до Аме-
рики Василіантинъ Кизима,
покрутивъ ся трохи коло
Питсбурга, посидѣвъ у айри-
ского бискупа въ Алтуна, въ
джерсиситской церкви наго-
воривъ дурнацъ, посидѣвъ
зновъ трохи въ польскомъ
еміграціонномъ домѣ въ Нью-
Йорку и вѣдѣхавъ, кош-
томъ айриского бискупа зъ
Алтуна, назад до краю.
Митрополитъ Шептицкий
повиненъ бы больше вва-
жати якихъ поповъ высылае
въ своимъ имени до Аме-
рики, бо такъ якъ два зга-
даны отцѣ, не приносять
тутешнымъ церковнымъ
справамъ жадной користи,
а митрополитови лишъ гань-
бу.

Ньюйорскій Славяне, а вла-
стиво тамошній славяньскій
москвофилъ, заложили „Сла-
вяньске Здружене“ и по-
купили для него домъ.
Шумна назва нема що ка-
зати, але подъ нею крие ся
не що инше а звычайнень-
кій себѣ клубъ або казино,
де будуть сходиться не ро-
ботники, але москвофильскі
інтелігенты якъ лѣкарѣ, а-
двокаты, попы, редакторы
и т. и. на читанс газетъ,
карты, біярдъ, пиво. Се-
знаемо допевна вѣдь одного

члена сего „Славяньского
Здруженя“. Чогожъ туман-
ити дармо людей, чому не
сказати сего ясно?

Минувшого мѣсяця дня
26, высвятила независима
гречка конвентурия въ Ка-
надѣ одного нового попа
безъ участя епископа. Въ
сей способъ згаданна консе-
краторія покончила разъ на
всегда свои зносины зъ Се-
рафимомъ и задуме посту-
пати справдѣ самостійно,
не узнаючи власти жадныхъ
епископовъ. Серафимъ тим-
часомъ будучи „катедру“ въ
Виннипегу, самъ власными
руками...

Засуджений ньюйорскимъ
судомъ за брехунство и о-
чернюване о. Стефановича
— редакторъ ньюйорской ка-
зеты, хоче конечно зроби-
ти зъ себе мученика. Кажу-
ть, що о. Стефановичъ напосѣ-
въ ся его зничити и т. д. а
навить порѣвнуе свою не-
винность зъ невинностью
Христа. О. Стефановичъ
цѣлкомъ не напосѣдавъ ся
зничити таке нужденне со-
творѣне якъ редакторъ. Ко-
ли згаданный редакторъ за-
чавъ ризъ вразъ бабрати на
о. Стефановича послѣдній
плагавства, тодѣ о. Стефа-
новичъ завѣзавъ Гладика,
щобы свои брехнѣ вѣдкла-
кавъ. Гладикъ не зробивъ
сего и тодѣ розумѣе ся,
отець Стефановичъ мусѣвъ
вѣдати справу до суда. А
уже те, що Гладикъ порѣв-
нуе себе зъ Христомъ — се
посте богохульство. Хрис-
тосъ нѣкого не чернивъ а
фальшиво не оскаржувавъ,
а если оскаржувавъ кого,
то на подставѣ певныхъ
фактовъ. Гладикъ чернивъ
людей безподставно, заки-
давъ имъ те, чого они нѣ
коли не зробили, а коли
пришовъ часъ доказати
фактами те що пописавъ.
Вѣдъ давъ ногамъ знати.
Тожъ о томъ, щобы о. Сте-
фановичъ завзявъ ся на дур-
ного редактора ще дурнѣй-
шой казеты, не може бути
и мовы. О. Стефановичеви
ходило не о особу Гладика,
але о боронене своей вла-
снои, нѣчимъ не сплямле-
номъ чести.

Не дерунство?

Отче Товтъ! Чи се не
дерунство, если по уніат-
скихъ порокахъ, котрі не
доставать запомоги зъ Си-
ноду, але оплачуютъ все
самі, самотный платитъ
3.00 на рокъ а у васъ \$ 4.00?

Чи се не дерунство, е-
сли вы за хрещене дома ка-
жете собѣ платити \$5.00 и
за дорогу? Кажете, що, вы
нѣколи не хрестите дома.
На щожъ вы положили въ
своими прайскурантъ цѣну
на те чого не робите?

Чи оголошуе який разум-
ный чоловікъ цѣну того
чого не продае? — Що вы
перекручуєте чужий имена,
то видно, що бракъ вамъ
аргументовъ и тимъ хочете
людямъ очи заслѣпити. Въ
той самой цѣли вживаете и
лайки. Але мы не дивуе-
мо ся, бо и чогожъ можна
сподѣватись вѣдь перекин-
чика, та царославного про-
тоерея?

ВЫБОРЫ

Во второкъ дня 8. падо-
листа вѣдбули ся въ Спо-
лученыхъ Державахъ выбо-
ры и побѣдниками вышли
республикане. Якъ звѣсно
розѣграла ся того дня ве-
лика битва помѣжъ двома
найсильнѣйшими капитали-
стическими партіями — репу-
бликанами и демократами.
Республикане достали пора-
жнюю болѣесть голосовъ,
болѣе якъ въ роцѣ 1900,
подчасъ коли число голо-
совъ демократическихъ вѣдъ
послѣднихъ выборовъ знач-
но змалѣло. Битва розгри-
вала ся отже лишъ помѣжъ
демократами и республика-
нами, але взяли въ нѣй у-
часть такожъ и социалисты,
котрі тутъ ставятъ до-
перва можни сказати пер-
шій кроки и гартуютъ свои
молодой силы. Хоть число
социалистическихъ голосовъ не
значне, але коли його по-
рѣвнати зъ числомъ социа-
листическихъ голосовъ мину-
шихъ выборовъ, то побачи-
мо дуже великій прирѣстъ.
Хоть партія социалистична
въ Спол. Державахъ нахо-
дитъ ся доперва въ пелен-
кахъ, то всежъ таки коли
возьмемо подѣ увагу те, що
въ роцѣ 1900, социалисты
достали 90,000 голосовъ, а
теперь число се майже
сѣмъ разовъ болѣе,
то е социалисты достали
600,000, то побачимъ, що
партія социалистична робо-
тница тутъ постоянно зростае,
и мае передъ собою велику
будучность, котра вже те-
перь тревожить богачѣвъ.

Кли переглянемо пооди-
нокій державы, то побачи-
мо, що полудневый голосу-
вали за демократами, а нов-
нѣчній за республиканами.
Кли порѣвнаемо сегорѣшні
выборы, зъ выборами зъ
року 1900, то побачимъ, что
теперѣшній республиканскій
кандидатъ Рузвелтъ до-
ставъ 2,652,000, а демокра-
тический кандидатъ Паркеръ
529,000 отже болѣесть ре-
публиканска въ томъ роцѣ
выносила 2,123,000; въ роцѣ
1900 кандидували: републи-
канецъ Мекъ Кинлей и де-
мократъ Браенъ. Републи-
кане достали 1,401,563, а
демократы 585,277, отже
болѣесть республиканъ вы-
носила 816,286 голосовъ.
Зъ тыхъ чиселъ бачимо, что
республикане зростають, де-
мократы малѣють; але соци-
алистична работница партія
такожъ зростае. Иншими
словами, мы бачимо въ Аме-
рицѣ, что миллионеры репу-
бликане щоразъ болѣе на-
громаджуютъ въ своихъ
рукахъ капиталъ и грѣшны
побиваютъ противниковъ и
власть ихъ въ державѣ о-
пирае ся лишъ на грошахъ.
Тѣ выборы учатъ насъ та-
кожъ, что середній богачъ
демократы что разъ болѣе
занепадають и тратять сто-
ронниковъ, бо идея ихъ лед-
ва чи знайде прихильни-
ковъ, а грошей у нихъ об-
малѣ. Тѣ выборы учатъ насъ
такожъ, что до борьбы зъ ка-
питаломъ зъ республиканами,
стае невеликій еще, але вѣ-
рою въ успѣхъ и любовію
до выискуваныхъ, сильный
заступъ работниковъ социа-

листовъ. Коли за чотыри
роки число републиканъ
зросло повтора раза, то чи-
сло социалистовъ сѣмъ разовъ
поболѣшилось. Сежъ кож-
дому ясно, что чимъ болѣе
зрастае капитализмъ, тимъ
болѣе работники прихо-
дятъ до самосвѣдомости и
организуютъ свои силы. Ко-
нецъ концѣвъ побѣдили ре-
публикане и Рузвелтъ до-
теперѣшній президентъ о-
стае на дальшихъ чотыри
роки президентомъ, позаякъ
доставъ 325 електоральныхъ
голосовъ, подчасъ коли Пар-
керъ доставъ лишъ 151 го-
лосовъ.

На початку надоліста
вѣдбули ся выборы послѣдъ
до рады державной въ Ота-
вѣ въ Канадѣ. Тамъ бороли
ся зъ собою такожъ двѣ
партіи: либеральна и кон-
сервативна. Хоть въ Кана-
дѣ е меньше Русинѣвъ чимъ
въ Сполученыхъ Державахъ,
всежъ таки сѣмъ партіи ду-
же числили ся зъ ними,
чого докиномъ е, что, якъ пи-
ше „Канадский Фармер“,
консерватисты, щобы собѣ
з'єднати при выборахъ го-
лосы русскихъ горожанъ, за-
снуждали за свои грѣшнѣ
руску тыжневу часописъ
„Слово“. Такожъ и либера-
лы не засипляли своей спра-
вы и, якъ пише „Слово“, то
ихъ органомъ платнымъ
ставъ „Канад. Фармер“ и
захвалювавъ либераловъ.
Конецъ концѣвъ побѣдили
всюду либералы и зискали
значну болѣесть надъ кон-
серватистами. Число либе-
ральныхъ послѣдъ е два ра-
зы болѣе чимъ консерва-
тивныхъ.

Война на далекомъ Сходѣ.

ГЕРОВЪ ВЪ ПОРТѢ АРТУРА.

Надъ на повъ розвале-
нымъ и румовищемъ засы-
паннымъ мѣстомъ Портъ-Ар-
туромъ, зависѣло страшне
знамя заглади и безнадѣй-
ности. Если война е пе-
кломъ, то подѣ Портъ-Ар-
тура найстрашнѣйша вѣт-
хла нѣ пекольна. Тысячѣ
и тысячѣ людей, и те що
способный духъ людскій
выдумавъ, а справивъ руки
людскій сотворили, все те
гине въ пекольномъ огни.
Справдѣ малъ, косоокій,
живій Япанцѣ научили ся
стрѣляти подѣ Портъ-Ар-
тура, научили ся розбивати
скалы, ставити засѣки безъ
перестанку, безъ вину,
нигѣ и завтра, въ день и
въ ночи. Вѣдъ 26го мая,
вѣдъ битвы подѣ Кинчавъ,
розпочала ся облога Портъ
Артура. Дня 26 мая, коли
Япанцѣ заняли приступомъ
увзѣрѣя Нашагъ, цофнули
ся Росіане поза укрѣпленя
Портъ Артура. Болѣе
якъ пять мѣсяцѣвъ ставитъ
опѣръ хоробра залога не
приятелеви, а смерть мае
обильне жниво середъ обя-
гающихъ и обложенихъ, ажъ
земля пересекла кровію во-
юющихъ, ажъ зъ борьбы ста-
ла ся страшна рѣзня. И
найхоробрѣйше сердце обо-
ронцѣвъ Портъ Артура за-
хитало ся теперь и цезла
всяка надѣя на помѣчь.

Ген. Штакельбергъ вѣдѣвъ
на вѣдѣчь обложенимъ,
але 14 и 15 червня зоставъ
побитый подѣ Вафангавъ.
Куропаткинъ йшовъ на по-
мѣчь обложенимъ, але въ
серени зоставъ побитый
подѣ Лiao-Янгомъ, а въ по-
ловинѣ жовтвя подѣ Мук-
деномъ. Теперь бачать хо-
робий оборонцѣ Портъ Ар-
тура, що ихъ судьба, ихъ
упадокъ вже рѣшенный, вже
наближае ся. Они вже стра-
тили надѣю, а однакъ бо-
рять ся дѣльше зъ такою
хоробостію, якъ мабутъ
еще нѣколи не бороли ся
Росіане, а въ исторіи цѣло
го свѣта маемо мало при-
мѣровъ такои нечуваной
хоробости. Уже недалекий
е часъ, коли героѣ оборон-
цѣ Портъ Артура згинуть
середъ румовища розвале-
ныхъ домовъ, муровъ и ва-
ловъ. Славный прускій ге-
нераль Мольтке сказавъ, что
вѣчный миръ е лишъ мрѣя,
але война е частиною Бо-
жого порядку. Безъ войны
заснѣтилась бы люде, да-
ючи про тѣло про жолудокъ.
Въ войнѣ показуе чоло-
вѣкъ душу, показуе най-
благороднѣйшій чувства сво-
ей души, якъ вѣдѣвагу, хо-
робрость, вѣрность, само-
пожертвоване и т. д. Если
отже возьмемо подѣ увагу
Росіанъ, котрі боруютъ
Портъ Артура, то побачи-
мо, что всѣ тѣ честоти по-
казали въ такой мѣрѣ, что
исторія запише ихъ имена
яко великихъ героѣвъ.

Телеграммы.

Петербургъ 6. Вѣйскова
часописъ доносить про мно-
гъ именованя и змѣны въ
арміи російской на Дале-
комъ Сходѣ. Ген. Лѣневичъ
и Кавльбарсъ суть имено-
ваны командантами першой
и третей арміи. Двохъ ге-
нераловъ взяло вѣдѣпустку
для поратовама здоровья.
Зъ тыхъ змѣнъ въ росій-
ской арміи можна заклю-
чити, что ген. Куропаткинъ
не мае замѣру зачѣпати Я-
панцѣвъ въ томъ роцѣ, хи-
ба бы притрафилась незвы-
чайно корысна способность.
Въ дѣйсности на поли би-
твы спокойно и все гото-
вить ся на зиму. Подѣ Пор-
томъ Артура покищо та-
кожъ спокойно и Япанцѣ
змѣнили вже мабутъ попе-
редный плянъ заняти крѣ-
пость приступомъ, але бу-
дутъ вести регулярну обло-
гу. На кождый случай Ро-
сія мае досыть вѣйська,
щобы ставити Япанцямъ
рѣшучій опѣръ, коли-бы
они хотѣли заняти Мук-
денъ, щобы тамъ зъ вѣй-
ськомъ перезимувати.

Лондонъ 6. Доносятъ тутъ
зъ Чифу и зъ Тентсину,
что портъ-артурска залога
цофнула ся ажъ до крѣпо-
сти Ляи-Гиль, тамъ у-
крѣпила ся и десятыма пуш-
ками великого калибра ста-
вити завзятый опѣръ Я-
панцямъ. Кореспонденты
доносятъ, что много росій-
скихъ жовняровъ дезертуе
и поддае ся. Япанцѣ посу-
вають ся безъ вину напе-
редъ. Зъ Мукдена телегра-
фуютъ до Берлина, что ро-
сійскій командантъ приго-
товлюють свои вѣйська на

вѣсть про заите Портъ
Артура.

Токіо 6. Позиція „бохъ“
арміи суть незмѣнені. Ро-
сіане острѣляютъ въ ночи
и рано японскіе лѣве кры-
ло пушками великого ка-
либра, однакъ безъ жадныхъ
успѣховъ. Япанцѣ на сей
огонь не вѣдповѣдають.
Вже настали холодны дни,
вѣе зимный вѣтеръ, вѣдъ
чису до часу падае снѣгъ.
Земля замерзла, а вѣйсько
запалоуе лишъ мѣло огнявъ,
щобы не звернути на себе
уваги неприятельской ар-
тилеріи.

Петербургъ 6. Вѣдѣвъ
китайскихъ бандитовъ на-
павъ на полковника Богда-
нова, котрый вразъ зъ дво-
ма перекладчиками пустилъ
ся въ дорогу до Монголіи,
щобы сей край дослѣдити,
и замордувавъ його и о-
бохъ перекладчиковъ. Ген.
Куропаткинъ выславъ въ
погоню за китайцами вѣд-
ѣвъ козакѣвъ, щобы тихъ
бандитовъ половили и ихъ
покарала.

Чикаго 7. По тридневной
безпереривной бомбардаціи
Портъ-Артура, черезъ котру
російскій укрѣпленя поза-
мѣстомъ много потерпѣли,
заатакували Япанцѣ вчера
полудни крѣпость Шо-
гозанъ. Пришло до завзя-
той борьбы, Росіане ставили
великій опѣръ. Въ концѣ
мусѣли уступити передъ
перезаваючою силою Я-
панцѣвъ. Однакъ два разы
еще заняли Росіане ту по-
зицію и два разы мусѣли
уступити. Борба тревала до
пѣзна въ ночи. На другій
день рано найдено на сто-
кахъ горы дуже много тру-
повъ.

Петербургъ 7. Намѣст-
никъ Алексіевъ прибуде до
Петербурга въ пятницу
11-го надоліста. Ходить
поголоска, что вѣдъ буде и-
менованный намѣстникомъ
Кавказу, позаякъ тамъ те-
перь цануе неспокой. Ген.
Гріпенбергъ зѣ своимъ ге-
неральнымъ штабомъ вы-
ѣзжае зъ Вильна дня 17-го
надоліста на поле войнъ
и обійме начальство надъ
другою манджурскою ар-
мією. Теперь мобілизуютъ
ся новы бригады стрѣ-
лцѣвъ въ Полоцку, Ченсто-
хвѣ, Одессѣ и Сувалкахъ.
Въ наслѣдокъ великого бра-
ку офицеровъ на поли вой-
ны, покликано до вѣйська
всѣхъ резервовыхъ офице-
ровъ зъ Петербурга, Виль-
на, Варшавы, Кіева, Одес-
сы, Москвы и Казаня.
Подѣ Лiao-Янгомъ и Мук-
деномъ стратили Росіане
около 1300 офицеровъ. На
поли битвы мае перевагу
російська артилерія, котра
зѣстала скрѣплена въ най-
новѣйшихъ часахъ велики-
ми арматами найновѣйшом
конструкціи.

Шангай 8. Японскій во-
енный корабель подѣ Пор-
томъ Артура натрафивъ на
подводну міну и затопивъ
ся. Ближихъ вѣдомостей
нема.

Чифу 8. Япанцѣ, котрі
облагають Портъ Артура
предложили російскій за-
ловъ дуже корыстный услѣ-
въ если-бы зложили оружіе.
Одѣнь російскій жовнѣръ,
котрый понавъ въ япан-

свій полоні оповідає, що залоза Порту Артура находити ся в великій нужді и е зломана, бо зачати завзятость, и неустрашимість неприятеля. При браку надій на водіть и при недостаткѣ поживы, прийшли Росіяне до переконання, що побѣда Японцѣвъ е неминуча. Полоненый жовнѣръ запевнювавъ, що прості жовнѣри не бачать можности дальше боронити Портъ Артуратимъ більше, що та оборона приносить офіцерамъ честь и славу, а простымъ жовнѣрамъ лише смерть або раны, а вѣ недалекой будущности також и смерть голодову. Коли почувъ се ген. Норі, сейчасъ зобравъ на нараду другихъ генералѣвъ и разомъ зъ ними уложивъ листъ до російсько-го войска въ Портѣ Артура, зъ зазывомъ, щоби оно адало ся Японцямъ. Листъ сей зготовлено вѣ російській мовѣ вѣ многихъ водписяхъ а полоненый жовнѣръ піднявъ ся розпросторонити его помѣжъ залогою. Вѣ листѣ томъ згадано про тревалый водворотъ Куропаткина и його неспособність побити Японцѣвъ, переломити ихъ ряды и прийти на помѣжъ Портѣ Артурови. Балтійська флота доперва выплыла зъ краю, и богато ще часу мине, заки она прибуде на мѣсце призначена, а вѣ прочѣмъ хто знае чи прибуде. Самі Росіяне бачать, що Портъ Артура упаде певно, що нѣяка сила оборонити его не може, що отже більше розливу крови? На кѣнци листу е запевнене, що если російська залоза зложать оружїе и здасть ся, тогдѣ Японцѣ обійдуть ся зъ ними по людськи. Та власне любовъ людськости наклонила ихъ до написання сего листу, щоби не допустити до страшного проливу крови. Листъ сей вѣ многихъ водписяхъ розкинувъ згаданий полоненый жовнѣръ помѣжъ портъ-артурскою залогою. Коли повернувъ назадъ до японської квартиры, розповѣвъ, що хочъ російське войско наръкае на нужду и недостатокъ, однакъ про яку небудь здачу и чути не хоче. Кѣлько войска стратили Росіяне вѣ Портѣ Артура, выстарчить згада-ти се, що компанія, до котрой полоненый жовнѣръ належавъ, числила зъ по-чатку облоги Порту Артура 800 жовнѣрѣвъ, а теперъ числить всего на всего 30 люда.

Мукденъ 8. Вчерѣ цѣлый день тревала безъ перестанку борба артилерїи. Кождои хвилѣ може зчинити ся велика битва, на разѣ однакъ слѣдно, що кожда сторона выжидае атаку противника.

Токіо 8. По обохъ бокахъ вдовжъ береговъ рѣки Чанъ, оба противники все еще укрѣпляютъ ся и готовятъ ся до великой битвы. Передній сторожъ обохъ армій майже стыкають ся зъ собою и часто зводять поменьшій битвы. Кож-дого дня приходять для

російської армії слѣжъ войска, такожъ арматы, амуницїи и живности.

Мукденъ 8. Ген. Лїн-вичъ, новоименованный ко-мандантъ першої росій-ської арміи прибувъ особ-нымъ поѣздомъ до Мукде-на. Тутъ принявъ его ген. Сахаровъ. Російське вой-сько витало його зъ вели-кимъ энтузіазмомъ. Росій-ська армія занимае фронтъ 60 миль довгий.

Шангай 8. Одень высо-кій китайскій урядникъ слѣдивъ порушеня японсь-кой арміи и доносивъ о томъ Росїи. Коли приов-лено його на горячѣмъ учинку, военный судъ засу-дивъ його на смерть за шпі-онство и засудъ сейчасъ сповнено.

Петербургъ 8. Великій зворушеня покликаныхъ до войска резервистѣвъ по рѣ-жныхъ мѣсцевостяхъ цѣлои Росїи, викликало передо-всімъ нелюдське трактова-не ихъ зѣ стороны властей державныхъ. Перше ужи-вано до перевозу рѣйска на поле битвы звичайныхъ возѣвъ на худобу. Проти сего поставлено сильныи протестъ, а правительство розглянувши цѣлу справу, выдало розпоряджене ужи-вати до перевозу войска особовыхъ возѣвъ, а такожъ поручило войсковымъ вла-стямъ обходити ся зъ жо-внѣрами по людськи. До найбільшихъ залорущенъ резервистѣвъ, прийшло на Литвѣ въ Вильнѣ и Витеб-ску. Родины резервистѣвъ, находитъ ся вѣ великій нужді. Правительство пла-титъ жѣнкамъ резервистѣвъ по 10 копѣйскъ денно на удержане, а ихъ дѣтямъ по 5 копѣйокъ.

Токіо 9. Доносять, що Я-панцѣ заняли пѣдъ Портѣмъ Артура гори Рїменъ и Су-зунъ, а теперъ цѣлу свою силу звернули на гору Ете.

Цѣфу 9. Бомбардація Пор-ту Артура все де тривае. Гранати градомъ падутъ на мѣсто, такъ, що Росїане не можуть понаправляти своѣ укрѣпленя водѣ стороны моря. Жителѣ мѣста кома-гають войску вѣ оборонѣ крѣпости. Вже зачинае дос-куляти обложеннямъ голодъ. Одно передмѣсте Порту Ар-тура, замешкале Китайця-ми е цѣлковито знищене японскими гранатами. Разъ вразъ повстае вѣ мѣстѣ о-гонь, котрый нищить бу-дѣвлѣ, склады и магазины. Вѣ послѣднихъ дняхъ зги-нуло тѣлько войска по о-бохъ бокахъ, що небуло на-вѣтъ часу ихъ похоронити, и трупы лежать на воздухѣ и розкладають ся. Цѣмъ вы-гнаннѣ зъ мѣста заспокою-ють своѣ голодъ тѣломъ погибшихъ.

Петербургъ 9. Тутъ па-нуе пересвѣдчене, що ген. Стессель нѣколи не адасть ся Японцямъ, але коли крѣ-пость упаде, тогдѣ вѣнъ зъ цѣлою залогою зъ сружї-емъ вѣ рукахъ кине ся на Японцѣвъ, щоби знайти смерть вѣ послѣдній битвѣ.

Цѣфу 10. Зъ Порту Ар-тура доходятъ щоразъ гѣр-шій вѣдомости. Японцѣ по-сувають ся напередъ и на-ближае ся вже хвиля, ко-

тра рѣшитъ о судѣбѣ крѣ-пости.

Токіо 10. Минувшой но-чи заатакували Росїане вѣ кѣлькохъ мѣсцяхъ села Ля-мутинъ и Сїнчїпу, однакъ зѣстали водѣртї зъ вели-кими стратами.

Мукденъ 11. На многихъ мѣсцяхъ на поля битвы ве-де ся завзята борба арти-лерїи. Перевагу мають по-большой части Росїане, такъ, що Японцѣ мусѣли оустати деякі позиціи, задалеко высуненї напе-редъ. Часто дѣе ся таке, що ворожї войска котрі суть дуже близько себе, підчасъ покою обдарову-ють ся взаємно цїгарамъ а навѣтъ живностию. Вой-сько російське мае велику надѣю на побѣду и е вже давно на се приготавле, що Портъ Артура кождо-хвилѣ упаде.

Петербургъ 11. Російське міністерство войны подае, що урядово стверджено, що Росїане стратили вѣ де-сятиневѣй битвѣ надъ рѣ-кою Чанъ 33.250 люда ра-венныхъ и забитыхъ. Вѣ томъ числѣ находитъ ся 900 офі-церѣвъ.

Токіо 11. Японське пра-вительство затыгнуло по-жичку вѣ сумѣ \$60.000.000 вѣ банкахъ лондонскихъ и ньюйорскихъ.

Дописи.

3 Holyoke, Mass.

В числѣ 44-ім „Свободы“ зауважаемъ дописъ, Ів. Круховского, зъ Chisholm, Minn. в котрій заохочуе на-шихъ Русинѣвъ, щоби доно-сили до „Свободы“ дописи зъ мѣсцевостей в котрыхъ жи-ють, як де работа іде і т. д. Мені здае ся, що такий проект дуже добрый, та корисный, для нашихъ Ру-синѣвъ, замешкалихъ в Опол-Державахъ, понеже така річ дала бѣ можність декотримъ зъ нашихъ Русинѣвъ, не маю-чимъ краці довідатись де живуть наші люде, а тимъ самимъ де можна дістати пра-цю, а такожъ і платню. У насъ в Holyoke Русини, не можуть похвалитись, а-ні хотайби найменьшимъ то-вариствомъ, ані такожъ най-меньшимъ рухомисловимъ, змаганемъ до просвѣти. Не-жже тутъ богато Русинѣвъ, бо-всего щось 15-ять родин, й то маю на мысли лише тихъ Русинѣвъ, що еще яко-такъ признають ся до своєї народности. Крім сего е тутъ кѣлькохъ москальфілів, котримъ редакторъ „Свѣта“ зъ Bridgerport, Conn. попере-вертавъ мозговницѣ, що бу-дїмъ то народови рускому лише в матюшцѣ Росїи на-дія (?). Рѣшта то самі за-дофанці, котрі ще все по-звываютъ вговорювати в себе, що вони були (?) і е Поляки, позволяють ся ба-ламутити ляцкимъ нагавя-чамъ, щоби вступали до польскихъ „Towarzystw“, що-би давали свѣй тяжко за-працьований грїш „na rozp-іki ich sławnych meżow“, і т. д. Чи то не соромъ для Русинѣвъ? Тимъ гірший со-ромъ, що декотрі зъ тихъ хру-нівъ вѣстидаютъ ся навѣтъ своєї рідної мови! Якъ заго-

воримъ до него на улиці по руски то він утїкае від тебе, як чорт від сьваче-ної води, щоби, хорони Бо-же, який Лях не довідав ся що він Русин! Але якихъ „przysięgi“ мають тіі хру-ні в Полякахъ, може послу-жити слѣдуючий факт. Не-редъ чотирюма роками, взя-лись Поляки, котрыхъ тутъ жие 3000 (розуміе ся зъ Ру-синами) до будови косяцо-ла. Доляри — на „chwale Bożę“ були добрі такъ від Русинѣвъ, як і від Поляківъ але коли на однімъ зъ мі-тантївъ оден зъ Русинѣвъ по-ставивъ взнесокъ, що коли і Русини жертвуютъ на храмъ Божий, то теж не од річи би було, щоби тутъ замеш-кали Русини могли собі хо-тай разъ на рік, спровадити руского священника — й то хотай до сповіди Велико-дної, то що діялось по тихъ словахъ на гали — о тімъ широко розписуватись не треба. „По?! до нашего ко-сцьола, ге?! wuzycieś po-skalo! Co? damy mu wamъ rora!“ Такъ вили Ляхи! Здае ся що більше комен-тарівъ не треба на доказъ чо-го нашъ нарід може сподівати ся від Поляківъ! Місцевість тутъ красна тай здорова, фа-брик е тутъ много ріжнихъ — работа іде добре, пла-тня при тяжшій роботі, від 1.25 до 2.50 денно, мешканя не дорогі. До то-го треба додати, що тутки в цѣлій околиці суть пре-красні фарми, як н. п. Westfield, Hatfield, Hatley, West Springfield, й т. д. на котрыхъ завше есть ту місцевість, в котрій Русини при добрій та ошадній пра-ці може забезпечити собі будущність, хотѣби о тїль-ко, що зъ часомъ непотребу-ваби бути залежнимъ від Ляхівъ, або америкнськихъ капіталістів. При замкне-нню сеї дописи хотївбимъ по-ділити ся, зъ читачами „Сво-боды“ новиною, що на 45,725, мешканцівъ Holyok-у, більшу половину стано-влять жєнщины! На самій Польци (?) (Польщю зо-вуть Поляки Oliver Str.) припадае на одного хлопця 8 дѣчат, тожъ й не дивота, що коли тутъ з'явить ся який хороший молодець, то ажъ моторошно ему стане, коли возьмуть дѣвчата о-ченьками вертїти та вди-хати... Щожъ зъ того, на-ші молоді майнѣри! На-тїмъ кінчу мое писане і здоровлю сердечно всѣмъ чи-тачівъ „Свободы“ а редакції жичу кѣлька тисячъ новихъ передплатників!

Михайло Белл.

Зъ Реймі, Па.

Будьте ласкаві помѣсти-ти у нашѣй „Свободѣ“ сїхъ пару рядківъ, бо я бы хо-тѣвъ бодай згрубша опи-сати о нашѣмъ святѣ, яке мы обходили на св. Дими-трія. — Пару роківъ тому назадъ про насъ у Реймі майже нѣхто не знавъ, але 2 роки тому заложили мы тутъ Союзъ а пѣзнѣйше взяли мы тому братству св. Володимира за патрона и старала мы ся о шапки, водзанаки и фану. Шапки и водзанаки поблагословивъ о. Понятишинъ вѣ Недѣлю

дня 6-го Новембра а фана зѣстала поблагословлена при великій парадѣ на св. Ди-митрія. На томъ торжествѣ були и посторонній люде, за що належить ся имъ по-дяка а особливо братству зѣ Смокѣ Ронѣ, що цѣле явилось вѣ парадѣ. Не мо-жемо ся вамъ водплатити братя Смокромѣ вѣ дру-гій способъ хѣба нашимъ рускимъ словомъ „Вѣгъ вамъ заплатѣ“. А теперъ звертаю ся до тихъ, що не належать ще до жадного братства ашѣ до Союза. Памятай, брате, на себе и на свою родину. Знаешъ добре, що до Союза пла-титъ ся лише мізерныхъ 70 центѣвъ на мѣсяць а вѣ разѣ смерти платитъ Со-юзъ ажъ \$600 долларѣвъ! То подумай собѣ дорогїй бра-те, що за 70 центѣвъ така велика сума грошей. Якъ бы то хотѣвъ самъ наскла-дати тихъ 600 по 70 цен-тѣвъ, то ти треба жити близько 100 роківъ. Теперъ платимо на хору пѣдпору на мѣсяць по 50 центѣвъ, а якъ захорѣшъ, то брат-ство дае тобѣ 5 долларѣвъ на тыждень. То собѣ добре, брате, подумай, що за 50 центѣвъ достанешъ такую суму. Ты брате не жалущь цѣти до готелю и пропита-два, три або и пять дола-рѣвъ, а до Союза и до братства кажешъ, що не маєшь грошей. Ей брате опаматай ся, пристанѣ до Союза и до братства, бо ты днесъ идешъ до майны а о двѣ або три години мо-жуть ты вынести. Хтожъ ся тобою займе якъ нигде не належишь? Можешъ до-бре знати, що готельникъ нѣ. То, братя, ну же гор-нѣтъ ся купами, най люде знають, що и мы тутъ вѣ Реймі и на околиці не спимо.

За урядъ братства св. Володимира Великого вод-дѣль 58.

Н. Дудакъ, предсѣдатель, Трифонъ Варна, секретаръ, Микола Лазоричакъ, кас.

Безъ вступ-ного до Р. Н. Союза!!!

Дорогі Братя, Ру-ны!

Вѣ котрого зъ васъ е се-це, котребы не палало лю-бовю до своєї родини, до вашої сестрички, до вашо-го брата, до вѣшихъ серцю найдорожшыхъ няня и ма-мы, що деє тамъ за дале-кимъ Океаномъ вѣ нашѣй обдертой вѣтчинѣ ожида-ють помочи водѣ свого сынка, водѣ своєї донечки, котрі поѣхали на зарѣбки до сєи богатої кранны?

Вѣ кого е серце, щоби не любило свою родину, жену и дѣточки, тотї твої квѣты, дорогїй брате, ко-трыми ты такъ тѣшишь ся, котрымъ бажаешъ цѣсти и просишь Господа лягаючи и вѣстаючи о добру долю для нихъ, а котрыхъ ты и-дучи до работы пригорта-ешъ до своего сердца, цѣлу-ешъ и працюешъ ся зъ ни-ми, бо не знаешъ чи назадъ повернешъ — такъ вѣ дѣло-сти адоговъ, чи нѣ.

Може тебе дорогїй брате приєплюють глибокій май-ны, може тебе машина вѣ фабрицѣ розторошить, мо-же деє на твоихъ кѣст-кахъ будуть американскї докторы практиковати и у-читись? Все можлизе, по-ты, брате Русине, не зна-ешъ сего напередъ.

Уважай брате, що ты бѣднїй, ты не годенъ зро-бити маєтку, котрого быєшъ полевивъ своєї родинѣ.

Твої долларъ, котрый тяж-ко заробишь, есть роздѣле-ный на хлѣбъ, соль, на ка-валоць мяса, на все, що то-бѣ конечно потрібне до-твого жѣти и твоєи тяж-кой працѣ — отже ты не-годенъ зашпаровати богато-за випадокъ нещастя.

Пригадай собѣ брате якъ привезли твого сусѣда за-битого, котрый полишивъ жену и дробнїй дѣточки — о не бувъ вѣ Союзѣ. На него добрі люде сколекто-вали та похоронили гѣло, а що зъ жєною сталоє? Она бѣдна умлѣвала зъ розпущи, бо стратила мужа, стратила кормителя дѣто-чокъ, она чулась нещасли-вою водѣ усѣхъ, она чу-лась понижена, опущена, бо бѣднїй еѣ дѣточки звязали тотї руки, котрі бы могли запрацювати на кавалоць хлѣба. А що, брате, зъ дру-гимъ твоимъ приятелемъ сталоє, котрый повертає зъ работы и тренѣ вѣ доро-зѣ его забивъ? Правда, при-везли его, похоронили ве-личаво, всѣ приятелѣ по-сходились — и памятникъ на него положили, правда, бѣдна жєна рыдала, плака-ла и дѣти плакали за сло-вомъ дорогимъ няньомъ, ко-трый днесъ такъ ихъ сер-дечно пращавъ и пѣшовъ до работы. Но мати каже: цѣтьте дѣточка, цѣтьте; ня-ню намъ лишивъ грѣшнѣ вѣ „Союзѣ“; достанемо и поѣдемо до нашего краю, до бабцѣ и тамъ собѣ ку-пимо хату. Тамъ буде намъ добре...

Отожъ дорогїй братя Ру-сине, Руско Народный Союзъ буде принимати здоровыхъ Русинѣвъ вѣ мѣсяцю Сѣчню (Я-нуару) 1905 безъ вѣсѣ-ного водѣ першого року

ты до 31 а водѣ 31 до

і половату вступного.

Лятого приступайте бра-та численно, пока часъ, пока здоровле маєте. Не-вважайте на вашъ молодѣй вѣкъ, не вважайте на ваше здоровле, на вашу силу, бо-то все якъ бы позичене. Днесъ маєте, завтра по нѣмъ. Рускій Народный Союзъ платить за 70 цнт. мѣлч-ного, 600 дол. посмертного за мужа, за утрату ока 100, за утрату ноги або руки 200 дол.; за жену 300 дол.

Записуйте свои дѣточка, бо достанете больше якъ вѣ якої чужѣй асекураціи. Вступайте громадно а нѣ-коли не пожалуете того марного гроша, котрымъ за-безпечуете свою родину а и вашу любовъ до родини.

Н. Мирѣбъ, преде. Р. Н. Союз.

ОГОЛОШЕНЕ.

Пошукуе ся в Cincinnati, О. когось до удѣлюваня по-чатківъ языка руского. Зго-лошення по англійськи, ні-мєцьки або французьки на-адресу: Vely, 1215 Elm St.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головний { КОНСТ. КИРЧОВЬ, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. }
предсідатель { С. ЯДЛОВСКИЙ, Box 76, Jersey City, N. J. }
Головний { АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. }
секретарь { Shamokin, Pa. }
Головний { }
касирь { }

Ихъ заступники:
Место-предсідатель.....С. Митренко
OLYPHANT, PA.

Заст. секретаря.....Йос. Кульчицкий
BALTIMORE, M. D.

Заст. касиря.....А. Янковичъ
MC ADON, PA.

Радаи:
А. Вавельский.....St. Louis, Mo.
А. Семаницкий.....Trauger, Pa.
Ник. Дембицкий.....Mahanoy Plane, Pa.
Б. Кобанъ.....Olyphant, Pa.
Ал. Сорока.....Plymouth, Pa.
Иванъ Парильякъ.....Terryville, Conn.

Ихъ заступники:
Ив. Сенько.....Jessup, Pa.
Ив. Поспанико.....Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровский.....Eleanor, Pa.

Контрольная комісія:
О. А. Улицкий.....Ansonia, Conn.
Мик. Турковский.....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачъ.....Mt. Carmel, Pa.

Головний організаторъ:
о. Н. Подгорецкий, box 31, Jersey City, N. J.

Ч. 419. КВИТЪ \$300.00
на триста долларівъ, котрі п. Илько Курила отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Фтеонѣ зъ головної касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.
St. Louis, Mo., Sept. 25, 1904.

Илько Курила.
Свідки { А. Вавельский, Теодос. Курила. }
Михайл Ридзикъ, предсѣд., Григорій Копча, секретарь.

Ч. 433. КВИТЪ \$600.00
на шѣстьсотъ долларівъ, котрі п. Марія Павликъ отримала яко посмертну запомогу по мужу Андрею зъ головної касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.
Northampton, Pa., Oct. 26, 1904.
Марія Павликъ.
Свідки { Стефанъ Цапъ, Йосифъ Геренда. }
Николай Кравчишинъ, пред., Гавриль Онушакъ, секрет.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

Упокойсь ся дня 15-го Октября 1904 въ Seymour, Conn. членъ 18 вѣдѣлу Р. Н. Союза ДЕНИСЪ ШЕБЕШОВИЧЪ. Небѣщикъ мавъ лѣтъ 42. Походивъ зъ Галичины, села Нова Весь, пов. Нов. Санчъ. Полишивъ въ краю жѣнку 5 дробныхъ дѣтей.

Вѣчная память!

Рухъ въ вѣдѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО
св. О. Николая въ Lopez, Pa., вѣдѣлу Р. Н. Союза 89, буде приимати въ мѣсяцъ Новембру новыхъ членѣвъ безъ вступного. Дня 27 Новембра вѣдѣлу ся рѣчний мѣтингъ. Будуть читати ся рѣчний рахунки и выбирати новый урядъ. Котрый членъ не прииде на сей мѣтингъ, заплатити 50 центѣвъ кары.

М. Таньчакъ, предсѣдатель, В. Фецишъ, секретарь.

БЕЗЪ ВСТУПНО.

Братство св. АА. Петра и Павла, вѣдѣлу 46 въ Plymouth, Pa., приимаетъ новыхъ членѣвъ безъ вступного до братства и до Союза вѣдѣлу 16. до 30. Новембра 1904.
Ст. Прибыль, предсѣд., С. Гринякъ, секрет., 544 West Main St., Plymouth, Pa.

ДОБРА НАГОДА.

Братство св. Арх. Михаила, вѣд. 14 Р. Н. Союза въ St. Louis, Mo. буде приимати новыхъ членѣвъ въ мѣсяцъ Новембру до братства безъ вступного а до „Союза“ послѣ новыхъ статутѣвъ. Прото нехай каждый, хто еще не належитъ до братства, приступасе сейчасъ, бо нѣхто не знае, що го чекае днес а що зарань.

Голосити треба са на адресу секретаря братства:

Mr. Gregory Korpcha, 173 George st., St. Louis, Mo.
31 Урядъ Братства:
М. Ридзикъ, предс., А. Вавельский, кас., Гр. Копча, секр.

БРАТСТВО

св. О. Николая въ Перть Амбой, Н. Дж., вѣдѣлу 104 Р. Н. Союза, буде приимати новыхъ членѣвъ безъ вступного на мѣтингъ дня 4-го Децембра. На той мѣтингъ вызывае всѣхъ членѣвъ, чтобы ся зъявили и выплатили свой довгъ, бо буде ся здавати рахунки зъ пѣлаго року и выбирати новый урядъ. Котрый членъ не явитъ ся, заплатити кары \$1.00, урядники \$2.00.

К. Шкурать, Н. Вавирчакъ, Р. Сидоръ.

ПОДАСМО

до вѣдомости Русинамъ въ Нью Йорку якъ и членамъ братства св. Володимира вѣд. Р. Н. Союза 108, що наше братство утриме мѣтингъ въ кожду Суботу передъ першимъ, точно повѣ до девяти години вечера, въ галл Блашиньского на 5 улицы число 414. Котри Русины еще не належатъ до жадной організації нехай прийдуть до насъ, а мы ихъ приймемъ радо якъ своихъ братѣвъ. До братства платити ся 25 ц. мѣсячно, за котри братъ має въ разѣ слабости \$5 00 тижневою запомоги. Тожъ не вѣдкладите брата ино вступайте заки часть.
Вѣдъ Уряду Братства:
А. Вовкъ, предсѣдатель, А. Шеремета, секретарь, Я. Ложко, касирь.

— Дня 20-го Новембра о першій годинѣ пополудни вѣдѣлу ся мѣтингъ братства св. Й. Хрестителя въ Скатдейлѣ, Па. въ домѣ п. Илька Бовалы. Членъ що не явитъ ся на мѣтингъ заплатити 50 центѣвъ кары. На томъ мѣтингъ будемо приимати новыхъ членѣвъ до братства безъ вступного.
Теодоръ Целешъ, предсѣд., Теодоръ Ярошъ, секретарь.

45 зъ Дасмо до вѣдомости Русинамъ въ оклиціи Прайесбургѣ, Па., що братство св. Василия Великого въ Priceburg, Pa., вѣдѣлу 19, приимаетъ новыхъ членѣвъ вѣдѣлу 16-го Октября 1904 ажъ до 1-го Января 1905 цѣломъ безъ вступного до братства. Братя Русины! Спѣшитъ чимъ скорше и приступайте до нашего братства и до Р. Н. Союза. Дуже добра нагода приступити безъ вступного. Котри не стоите ще у жадной організації не жалуйте тихъ пару центѣвъ платити мѣсячно до братства и до Р. Н. Союза, бо у салонѣ, якъ знаєте, богато больше подѣ.
Стефанъ Сисакъ, секретарь.

— Дня 30-го Октября вѣдѣлу ся рѣчний мѣтингъ братства Успенія Пресв. Ворородицѣ и Р. Н. Союза вѣдѣлу 33, въ Нортгемптонѣ, Па. На томъ мѣтингъ выбрано новый урядъ на слѣдующій рокъ, а именно: Гавриль Онушакъ предсѣдатель, М. Лукачовский секретарь братства, Н. Олекса касирь, М.

Петрикъ секретарь Союза. Ихъ заступники: М. Чепелякъ мѣсто-предсѣдатель, Илько Ярошакъ заступ. братского секретаря, Вас. Круба заступникъ касиря; М. Мазякъ старшій господарь; Й. Геренда, Н. Кравчишинъ и Т. Федько контрольная комісія, Й. Ксьонизъ капитанъ, Й. Чапута хорунжий. На мѣтингъ вступило 18 новыхъ членѣвъ такъ що наше братство числать теперь 181 членѣвъ. Що до маетки, то братство має свой власный цинтаръ вартости \$1,500.00 а въ касѣ готовки \$660.00, значить братскій мастокъ выноситъ больше якъ два тысячѣ долларѣвъ. Только загавдозало наше братство за 5 лѣтъ вѣдѣлу своего заложена.

Всякія письма дотичай Союза треба засылати на адресу:
Michael Petrik, Box 48, Northampton, Pa.

ОГОЛОШЕНЕ.

Братство св. Арх. Михаила, вѣд. 14 Р. Н. Союза, въ St. Louis, Mo. буде обходити своего патрона св. Арх. Михаила въ Недѣлю 20 Новембра 1904. Тому повѣдомляю всѣхъ членѣвъ, чтобы каждый явивъ ся въ галл де вѣдѣлувають ся мѣтинги о 10-ой годинѣ рано зъ вѣдѣзнакою. Хто не прииде заплатити 50 ц. кары. Се дотычатъ особливо членѣвъ зъ St. Louis, Mo., Madison, Belleville и Maryville, Ill. Каждый зъ нихъ має прийти на рокове свято своего патрона, бо инакше муситъ заплатити кару.

Гр. Копча, секретарь,

БРАТСТВО

св. Архистр. Михаила въ Hazleton, Pa. буде обходити празникъ своего патрона дня 21-го Новембра 1904. Проте упоминаемо всѣхъ членѣвъ того братства, чтобы жаденъ членъ не важивъ ся ити въ той день до работы. Въ церкви буде Богослужение за живучихъ членѣвъ братства и Парастасъ за усопшихъ. По сконченю Богослужения подѣ братство разомъ до Менерхоръ галъ въ Гейзлтонъ, Па. и тамъ вѣдѣлу се великій балъ на доходъ братства. Просимо всѣхъ братѣвъ, чтобы каждый появивъ ся на Богослужению подѣ карю одного доллара. На балу буде знаменита музыка словенська и польска; буде такожъ грати наша сполкова банда. Не забывайте, що то наша руска, родна організіція буде обходити той великій празникъ.

М. Мардинякъ, предсѣдатель, Ф. Поливка, секретарь.

ПОДЯКА.

Я нисше подписана Марія Павликъ зъ Нортгемптонъ, Па. складаю сердечну подяку урядникамъ Р. Н. Союза за такъ скоре выплачене \$600.00 по мужу Андрею Павликъ. Та грошѣ менѣ такъ були потрібни, якъ каждому чоловікови Боже спасение, а то для выхования моихъ дробныхъ дѣточекъ. Отожь тотѣ жены, котрыхъ мужове ще не належатъ до братства ані до Союза а суть бѣдни, нехай ихъ якъ найскорше пошлють, чтобы приступили до братства и до Союза, бо нѣхто не знае яка доля его чекае, такъ якъ и мене худобну. Такъ само дякую и урядникамъ нашего братства числу у Союзѣ 33, що менѣ такъ добре помогали у моей черной годинѣ. И каждый членъ або жена най будутъ вѣрны тому братству Усп. Пресв. Богородицѣ, чтобы числило якъ найскорше 500 членѣвъ.
Марія Павликъ, вдова.

Першій Великій Балъ
урядуе братство св. Петра и Павла вѣдѣлу Союза 102 дня 24. Новембра 1904 въ галл на розѣ улицѣ Сентраалъ и Вудлендъ, въ Кливелендѣ, О. Початокъ о год. 1-ой попол. На балъ сей запрашаемо все сполки зъ Кливеланду и околицѣ, абы були ласкавы, прийти на той нашъ першій балъ. Особливо-жь запрашуемо братѣвъ и сестры, що належатъ до Р. Н. Союза. Не забудьте прийти на тоту нашу забаву, а комитетъ балевый и урядъ братскій прийме Васъ вдячно и щиро. Поздоровляемо всѣхъ читателей и членѣвъ Союза.
Ив. Сенько, секретарь.

— На жадане многихъ Русинѣвъ зъ Америки и Канады подаю всеѣмъ кому на томъ залежитъ до вѣдомости, що моя адреса слѣдуюча:
Rev. J. A. Zaklinskyj, St. Nicholas Church, Box 40, FORD CITY, PA.

ОГОЛОШЕНЕ.

Шукае дѣвчины вѣдѣлу 18—19 лѣтъ, молодець 22 лѣтъ. Походить зъ Варшавы, Русина. Зарабляе до 30 и 35 долларѣвъ на мѣсяцъ. Голосити на адресъ:
Anton Maykshak, Box 106, Spring Valley, N. Y.

Где есть?

Хто хоче слушати своихъ правъ, абы чернѣ нашу газету, муситъ заплатити 25 центѣвъ за кожде оголошене напередъ.

ДЕ ЕСТЬ?

Василь Мартякъ зъ села Велика (Надѣ) Поляна. Хто бы о нѣмъ знавъ або вѣдѣ самъ, зволить зголосити на адресу:
John Hudak, Box 22, Elkhorn, W. Va.

Въ справѣ жертвъ на Народный Фондъ и Руску Бурсу.

Нехай нѣхто не посилаетъ спису жертводательствъ авѣ грошей на сѣ цѣли до редакціи „Свободы“. И списъ жертвъ и грошѣ треба посылати впрямъ на адресу:
Rev. Paul Tymkivich, 69 Linden St., Yonkers, N. Y. а на чекахъ и моніордерахъ написати John Glowa, treasurer N. F. — О. Тимкевичъ доставши те все, запише докладно у книжки, списъ жертводательствъ пришле намъ до оголошеня въ „Свободѣ“ а чекъ або моніордеръ зашле касирю Ив. Гловѣ въ Екселсіорѣ, Па.

Просимо сего порядку всегда держатись. Такой порядокъ муситъ бути, инакше нѣ списъ жертводательствъ, нѣ выказъ вилынувшихъ грошей не може бути правильно и скоро оголошуваний.
Редакция „Свободы“.

Жертвы на Народный Фондъ и Руску Бурсу.

На хрестинахъ у Ивана Паславского въ Питсбургѣ жертвовали на Народный Фондъ: Бандровский 1.00; Иванъ Паславский, Юрко Ручка, М. Климовичъ, Вол. Кульчицкий, А. Горницкий, Григ. Гуть, Химовякъ, М. Попѣлъ, Иванъ Хапка, П. Славский, Ив. Варанецкий по 10 ц.; Юсько Бака 5 ц. разомъ .....\$2.15.

На хрестинахъ у Петра Губяка въ Мекісраксѣ, Па. зѣбрали на Руску Бурсу Александеръ Горошакъ зъ Монсесенъ и Антонъ Кания зъ Мекісраксѣ, Па. вѣдѣлу слѣдующихъ гостей: Антонъ Кания, Анна Андрейчинъ, Иванъ Спьякъ и Петро Губякъ по 1.00; Евтихий Бодакъ, Романъ Дроздиакъ, Захаръ Хорошакъ, Иванъ Секула, Алекс. Горошакъ, Стефанъ Полянський, Петро Шкварла, Йосифъ Рейда, Андрей Гальчакъ и Илько Петрышинъ по 50 ц.; Петро Кания 30 ц.; Николай Шавинский, Иванъ Ватрала, Дионизій Риджикъ, Тимко Хорошакъ, Стефанъ Гошакъ, Даныко Гарбера, Захаръ Тижбѣръ, Яковъ Мудракъ и Гриць Криницький по 25 ц.; Иванъ Ключка 15 ц., разомъ .....\$11.70.

Въ Ланкестерѣ, Н. Й. у Василя Ямельского вѣдѣлу ся хрестины дня 16-го Октября. Гостѣ забавляли ся дуже красно. При забавѣ якъ щирѣ Русины не забыли и о Народномъ Фондѣ. Промовивъ Гавриль Мѣдиакъ пару словъ до гостей и жертвовали: Гавриль Мѣдиакъ, Митро Сухина, Иванъ Максимикъ, Петро Смольницкий, Василь Маскаль, Павло Трояновский, Марія Мѣдикъ, Семко Максимикъ, Анна Несторъ, Людвика Трояновска и Панько Несторъ по 25 ц.; Сва Сухина и Анна Максимикъ по 15 ц.; Анна Смольницка, Федоръ Окаль, Марія Маскаль, Д. Лесюкъ и Марія Окаль по 10 ц., разомъ .....\$3.55.

На хрестинахъ въ М. Шептака зѣбравъ Н. К. на Руску Бурсу вѣдѣлу слѣдующихъ гостей: Н. Кулянда, М. Олесевичъ, А. Мотчаръ, Д. Хрущъ, А. Шептакъ, Теод. Хоронжикъ, Пар. Олесевичъ и М. Шептакъ по 25 ц.; С. Гацура и Он. Гацура по 20 ц.; Г. Пелячикъ, П. Вислоцкий, Д. Кулянда и Н. Хоронжикъ по 10 ц.; О. Вабовский 5 ц., разомъ .....\$2.85.

П. Мартинъ Пелехъ зъ Дерби, Кон. зѣбравъ на заручинахъ у Ивана Ковалы въ Шелтонѣ, Кон. 2.40, а на хрестинахъ у члена Союза Асафата Спѣвака 6.00, разомъ .....\$8.40.

На хрестинахъ у А. Секулы, въ Пасеикѣ, Н. Дж. зѣбрали К. Здзема и А. Кузмичъ слѣдующий жертвы: К. Здзема 50 ц.; А. Секула 25 ц.; И. Кузмичъ, И. Миланчикъ, А. Тарасъ, М. Басалыга, А. Басалыга, У. Обжуть, Ю. Волчко и А. Кузмичъ по 10 ц., разомъ .....\$1.55.

П. Ф. Поливка зъ Гейзелтонъ, Па. зѣбравъ....\$1.77.

П. Михайло Котелець зъ Бофало, Н. Й. зѣбравъ на хрестинахъ у Д. Стецика слѣдующий жертвы: Ксена Стедикъ 50 ц.; Стеф. Юрчакъ и Дмитро Котелець по 25 ц.; Иванъ Каванко 20 ц., Мих. Котелець, Ив. Галайда и Федоръ Бренкачъ по 10 ц., разомъ .....\$1.50.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Падолжст.

17	Ч.	Іованний
18	П.	Галактионъ
19	С.	Павель
20	Н.	Бронъ
21	Н.	Св. Мих. Архангелъ
22	В.	Онисефоръ
23	С.	Ерестъ и Олимп.

— КРАДѢЖЬ американскихъ листовъ на краковской польско-галицкой почтѣ дала починъ до енергичного слѣдствія судового и дисциплинарного. Слѣдчий судія др. Тишнадель переслухавъ старшого офіціала почты въ Краковѣ, Ивана Ляндфрида и поручивъ его арештувати. — Ляндфрида суспендовано въ урядовыхъ чинностяхъ ще передъ трема мѣсяцами, коли выйшла на яву крадѣжъ американскихъ листовъ зъ долярами. Однакъ и потомъ пропадали листы, тому вѣдвернуло ся було вѣдѣ него подѣзрѣне. Але его арештоване вказуе, що вѣдѣ такожь не бувъ безъ вины.

— ГЕНЕРАЛЪ Куропаткинъ завѣвъ для російской арміи новы мундуры, які показались практичнѣйшими вѣдѣ давныхъ. Зима въ Манджуріи е вельми остра, тому ходило о забезпечене жовнѣра передъ студенекю, а при томъ мундуръ муситъ бути легкій и выгодный. Новый мундуръ буде отже складати ся зъ короткого кабата скроеного на шведскій способъ, споднѣвъ зъ грубого сукна або подшитыхъ скорюю, а замѣсть плаща буде повкожущокъ. Такъ зодягнений жовнѣръ буде мѣгъ легко рушати ся и не буде перемерзати. Офіцірамъ позволено носити вовняный шапки, які бы накрывали голову, шию и лице; на лиціи буде лише отворъ вѣдѣ очей до усть. Надто офіцеры могутъ носити жовтѣ окуляры для охороны очей передъ блестящимъ свѣтлю.

— ПОЧТОВЫЙ голубъ, высланный зъ Портъ Артура, здаеся, до Мукдену, залетѣвъ ажъ до Новоселицѣ, російской коло Черновець на границѣ російско-буковинской де его спѣймавъ купецъ Гнатъ Добровольский. Голубъ мавъ на нѣжцѣ сѣрѣбный дрѣтъ зъ написомъ „Портъ-Артуръ, ч. 37“, а подѣ его однимъ крыломъ висѣла маленька пергаментова коверта зъ листомъ писаннымъ на шовковѣмъ паперіи. Листъ бувъ записанный самими числами. Показуе ся, що почтовый голубъ не все долетѣть тамъ, де ся належитъ.

— Зѣ Десладжъ, Мо. доносятъ намъ, що работа тамъ иде добре и платня такожь досыть добра. Такъ само и въ Бонъ Теръ иде добре работа а платня о 20 центѣвъ больша якъ въ Десладжѣ. Робѣтниківъ потрібують. — Не знати чи ся вѣсть правдива, бо листъ зъ сею новиною не бувъ нѣкимъ подписанный.

— Хотите безпечно и скоро захвати до старого краю, або спровести роднику въ краю, купитъ собі пѣнфарту вѣдѣлу John a Nemeth-a, 457 Washington St. New York, N.Y.

Докторъ Арданъ

отвори́ть офісъ

подо́ ч. 711 ул. Линденъ,
Скрантонъ, Па.

Новый телефонъ 1631.

Старый телефонъ 570—2.

ЗЪ ЧОГО СКЛАДАЄ СЯ
ГОРЬВКА?

(Казка.)

Кажуть, що горьвку вы-
думавъ чортъ, и вонъ пер-
шій пустивъ еѣ межи людей.

Отже се було тогды, якъ
чортъ першій разъ варивъ
горьвку.

Въ желѣзному казанковѣ
надъ сильнымъ огнемъ ва-
рила ся тота паруха. Го-
сподаръ Иванъ, въ которого
тогды чортъ служивъ, все
носилъ и подкладалъ дро-
ва подо казанокъ и нетер-
пеливливъ ся ожиданемъ, бо
чортъ обѣщавъ ему сварити
зъ его вбѣжа щось незвы-
чайного, небувалого на
свѣтѣ.

Два дни подкладалъ И-
ванъ дрова а чортъ лише
подмѣшувавъ въ казанку и
успѣхавъ ся до себе.

— Гей, ты, а колижъ то
конецъ буде тому вареню?
Та вже щобъ воно не зна-
ти що було, то за той часъ
зварило-бъ ся? — нетерпе-
ливливъ ся Иванъ.

— Будьте терпеливѣ дядь-
ку! — успокоювавъ чортъ
— тажъ бачите, що оно
ще и не кипѣло; отъ му-
ситъ закипѣти кѣлька ра-
зѣвъ, тай буде готове.

И Иванъ далше подкла-
далъ дровъ, та уважавъ,
коли оно те „незнати що“
вже разъ закипить.

Нарештѣ третого дня за-
кипѣло першій разъ.

— Гей ты слухай! —
гукнувъ тогды Иванъ на
чорта — ади вже кипить!

На се прибѣгъ скоро
чортъ и влявъ до першого
кипятку трохи индичою
крови.

Якъ закипѣло другій
разъ, тогды чортъ долавъ
трохи малпачою крови а за
третьимъ разомъ кипятку
зновъ долавъ крови лѣва.
Въ концѣ, коли вже заки-
пѣло четвертый разъ, чортъ
долавъ на те свинячою
крови.

— Агій на тебе! — кри-
кнувъ Иванъ побачивши
таке плюгавство. — А тожъ
що за напѣй буде такий
плюгавый зъ такими до-
мѣшками?

— Не плюгавъ, поки не
накоштуешь! — водмовивъ
на се чортъ.

И отъ ще за день тай
горьвка була готова. Тай
напивъ ся еи Иванъ зъ цѣ-
кавости, що оно таке, хочъ
бридивъ ся тыхъ таемныхъ
чортовыхъ домѣшокъ. На-
пивъ ся, тай за кѣлька
хвиль, роздѣрала сивуха И-
вана и запанувала его нер-
вами. Ему стало весело и
якось солодко та охочо.

— Ей друже! — кри-
кнувъ тогды Иванъ до чор-
та — я ще такого доброго
не пивъ, тільки одно якъ
собѣ нагадаю то ажъ менѣ
нудно стає.

— А то що? — запытавъ
чортъ.

— А те, що горьвка та-
ка добра, але що въ нѣй
е те плюгавство, рѣжній

крови... а може и еще що?

То нѣчого, якъ будешъ
собѣ самъ варити горьвку
то не давай того, а она бу-
де така яка е — водпо-
вѣвъ чортъ и шепнувъ до
себе: Завше коли-но бу-
дешъ варити горьвку, я
додамъ до неѣ тоѣ мѣша-
нины, бо безъ того она нѣ-
чого не варта була-бъ!

И справдѣ оно такъ е!

Де днешъ варять горьвку
и не доливають тоѣ мѣша-
нины крови, за те чортъ
все еѣ невидимо доливає.

Коли оже чоловікъ вы-
пе першу и другу чарку
горьвки, то починає наду-
вати ся немовъ индикъ —
се водъ индичою крови. По
третьей и четвертой чарцѣ,
починає галасувати, выкри-
кувати, и наслѣдувати ру-
ки малпы — се водъ мал-
пачою крови. Коли-жъ вы-
цѣдитъ пѣту — шесту чар-
ку, то тогды прибирає грѣ-
зну люту поставу немовъ
лѣвъ, а се водъ лѣвиною
крови. А водтакъ, коли
причиняє собѣ чарокъ, то
по просту переходить въ
напастливый, неспокойный,
докучливый характеръ сви-
нѣ... водъ свинячою крови.

Всячина.

ЖИТЕ ВЪ ПОРТЪ-АРТУРЪ.

До Чифу прибуло недав-
но зъ Портъ-Артура кѣль-
ка особъ, зъ котрыхъ одна
описує жите въ обляже-
номъ мѣстѣ ось якъ: Ка-
нонада триває день и нѣчь.
Гранаты и шрапнелѣ вор-
кочуть безнастанно. Набоѣ
зъ великихъ 12-цалевыхъ
гарматъ пригадують выте
собакъ або вовкѣвъ, потре-
сають стѣнами домѣвъ и
хитають ними. Въ почат-
кахъ бомбардаціи женщи-
ны мѣли або доставали
гістѣричныхъ нападѣвъ, од-
накъ зъ часомъ привыкли
до всего. Богато особъ по-
сивѣло. Нѣгдѣ не можна
чути ся безпечнымъ, хѣба
подо покровомъ окопѣвъ.
Тому воѣ ховають ся и
сплять въ ямахъ, выкопан-
ныхъ въ горахъ. Старе мѣ-
сто потерпѣло дуже водъ
бомбардованя, нове менше.
Всежъ таки въ день плыве
въ мѣстѣ звычайне, трудя-
ще жите. Водъ 8-ой год.
вечеромъ Портъ Артуръ
тоне зовсѣмъ въ темрявѣ.
Водъ моря не видно анѣ
одного свѣтла, нѣ одна лѣх-
тарня не свѣтитъ ся на у-
лицяхъ, нѣ одна лѣхтарня
на корабляхъ. Дуже строго
заказано свѣтити лампы и
свѣчки, не закрывши во-
конъ грубыми темными ро-
летами, такъ щобы нѣ о-
день промѣнчикъ свѣтла не
доставъ ся на двѣрь. Ли-
ше море освѣтлюють ясно
крѣпосный рефлекторы. Згѣ-
дно зъ приказомъ генерала
Стеселя населене Портъ-Ар-
тура заосматрюють въ по-
живу консумційный коміте-
ты. Комітетъ мѣста Даль-
ного отворивъ въ будинку
давнього готелю „Франція“
дешеву кухню, въ котрій
харчує ся постѣйно 200 до
300 особъ, самыхъ мешкан-
цѣвъ Дального. Ажъ до ча-
су утвореня строгоѣ бльо-
кады доставлявано до
Портъ-Артура зъ Чифу у

великой скѣлькости деякі
средства поживы, якъ рыжъ,
ярину, мясо и. т. п. Те-
перь о свѣжій продукты ду-
же трудно. Конзумційный
комітетъ роздавъ частину
припасѣвъ властителямъ
склепѣвъ для розпродажи
пѣсля таксы, затвердженоѣ
Стеселемъ. Портъ Артура
має великій припасы для
недужихъ. Свѣжого мяса и
дробу зовсѣмъ нема. Те-
перь населене Портъ-Арту-
ра живить ся коньскимъ
мясомъ. Деколи можна до-
стати свѣжой рыбы. Водчу-
ває ся такожъ недостачу
бѣля та обуви. До часу
скрѣпленя бльокады (2-го
серпня), Портъ-Артура за-
осматрювавъ ся въ воду зъ
мѣськихъ водопроводѣвъ. Те-
перь водопроводы не дѣла-
ють. Зате на приказъ ген.
Стесля выкопали керницѣ
зъ чистою и обильною во-
дою.

НОВА ИСТОРИЯ ЧОЛО-
ВѢКА.

На теозофічномъ конгрѣ-
сѣ въ Дрезднѣ якійсь Ру-
дольфъ зъ Липска выголо-
сивъ нову гіпотезу зъ исто-
ріи чоловіка. По думцѣ
Рудольфа на землі жило
передъ нами вже пѣть люд-
скихъ расъ, що зовсѣмъ
вымерли. Понередній расы
складали ся зъ великанѣвъ
и мали дуже високу куль-
туру. Выгнѣли мѣліонъ то-
му лѣтъ назадъ. Тѣ расы
не знали нѣ грѣха, нѣ
рѣжницѣ пола. Могли не
лише ходити по землі, але
и лѣтати у воздухѣ. Щез-
ли не наслѣдкомъ вымертя,
лише перетворились въ но-
вы расы, въ новы поколѣня.
Вся исторія людства — то
мандрѣвка по рѣжныхъ пла-
нетахъ. Нынѣшний чело-
вѣкъ живе на пятѣй зъ
черги планетѣ и находитъ
ся на 25-омъ степенѣ свѣ-
товой мандрѣвки.

Припѣдки.

Якъ безрога сыта, пере-
вертає цеберъ.

Де все гостина, тамъ на-
ступить голодна днина.

Лихой мысли нѣ загѣр-
читъ, нѣ засолодитъ.

Людей пытай, а свой ро-
зумъ май.

Не дай Боже щастя а
дай розумъ.

Говорити то не горохъ
молотити, а що маєшь ска-
зати, то напередъ розжуй.

Языкъ не помело, а сло-
ва не полова.

Ученому свѣтъ, невчено-
му тьма.

Чоловѣкъ цѣлый свой
вѣкъ вчитъ ся розуму, а
дурный вирає.

Кого Богъ карає, тому
розумъ водбирає.

Дурный и въ Кієвѣ не
купить розуму.

Удѣливъ Богъ душу, якъ
думалау грушу.

Дурный носить сердце на
языцѣ, а мудрый языкъ на
серци.

Розумный якъ Соломо-
новъ патынокъ.

Яка-така придыбашка, а-
бо захотѣнка, дурному ра-
дѣсть.

Одень дурень закине въ
воду сокиру, а десять ро-
зумныхъ не вытягнутъ.

Лѣпше мудрый хочъ ли-
хий, якъ добрый, а дурный.

Зъ дурнемъ нѣ найти, нѣ
подѣлѣти.

Дурному горы не має,
дурному море по колѣна.
Дурного и въ церквѣ
бють.

Нѣтъ у дурня толку за
курку.

Яке въ колыску, таке въ
могилку.

Хто родивъ ся вовкомъ,
сему лисицею не бути.

Крукови и мыло не по-
може, а горбатого не вы-
правитъ и могила.

Яке дерево, такий клинъ;
який батько такий сынъ.

Не сей тато, що сплю-
дывъ, а сей, що выгоду-
вавъ.

Зъ молодого, якъ зъ во-
ску, що хочешь, то й влѣ-
пишь.

Молодѣсть-буйнѣсть, для
молодого нема розмыслу,
нѣ намыслу.

Молоде орля, та лѣпше
старого гуляе.

Горе тобѣ воле, коли те-
бе и корова коле.

Слухай старыхъ людей,
чужого розуму наберешъ
ся и своего не згубишь.

СМѢШНЕ.

ПЕВНЫЙ ДОКАЗЪ.

Мужикъ до жандарма: Я
кажу вамъ ще разъ, що се
не мой пѣсь!

Жандармъ: „Тажъ дивѣтъ
ся, вонъ бѣжитъ за вами!“

Мужикъ: „Хѣба таке! —
тяже и вы бѣжите за мною
та вы прецѣ не е мой.“

Въ горахъ взявъ собѣ о-
день панокъ проводника-
пастуха, щобы провадивъ.
Пастухъ приближаючи ся до
небезпечного мѣсця каже:
„Пане, теперъ уважайте,
бо зъ сего мѣсця вже не
одна худобина въ пропасть
полетѣла.“

Сухоногому жидкови
ставъ господаръ на ногу а
той крикнувъ: „Ей гадо,
що вы собѣ гадаєте, що я
ноги вкравъ?“

Господаръ: Ворони Во-
жо, бо певно бувъ бысъ
лѣпше выбравъ.

Мужикъ до (цирулика):
„Жидку! коли вже менѣ
двѣ пѣстѣцѣ воддашь?“

Цир.: „Якъ-жъ вы, га-
здо дивный, чи-жъ я про-
рокъ, щобы се вамъ ска-
зати?“

М.: „Я вже вижу, що
ты крутишь, але мене не
змудруешь, бо я своѣй кро-
вавицѣ не подарую: заразъ
клади менѣ пявокъ за двѣ
пѣстѣцѣ!“

Ветеринаръ всипавъ
порошокъ въ цѣвку и ска-
завъ господареву, щобы
вонъ тѣ порошки коневѣ
въ горло задувъ. За часокъ
прибѣгає господаръ и заво-
дитъ: „Ей, иане дохторъ,
пане дохторъ!“

„Що такого?“ пытає лѣ-
каръ.“

„Якъ я лише встромивъ
цѣвку коневѣ въ ротъ та
хотѣвъ подуть, а проклята
шкапа покванила ся та ме-
нѣ порошокъ въ горло вы-
дула.“

Купуйте
русскій календаръ
на 1905 р.

Вонъ е дуже цѣкавый и
обширный. Въ нѣмъ е 3
повѣстки, цѣла исторія Ру-
си, богато образкѣвъ, богато
смѣшного и дуже много
рѣжныхъ порады та инфор-
мацій.

Сей календаръ повиненъ
мати кождый Русинъ та
Русинка.

Въ календарѣ есть 224
сторонъ друку; е що про-
читати!

Цѣна дуже тана, бо сей
великій календаръ коштує
всього 35 центѣвъ.

Спѣшѣтъ ся куповати, бо
люде розберуть скоро цѣ-
лый накладъ.

Хто хоче мати сей пре-
красный календаръ, най
пришле 35 центѣвъ на а-
дресу

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

Безъ грошей не пошле ся
нѣкому. Чистый доходъ зъ
розпродажи назначеный на
Русскій Народный Союзъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
Ю ЛІАНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Его офісъ въ Scranton, Pa. е на 303 Spruce
Str. Але до Скрантона приѣзжає только
кождого понедѣля и четверга водъ години
6-ой до 8-ой вечеромъ.

Вся справы американскій въ повѣсткахъ:
Льюэрне и Лякована.

Хто має справу ґрунтову, або
хоче водобрѣти грошѣ або спадокъ
въ старѣмъ краѣ, най удасть ся до
адвоката Чупки, бо вонъ бувъ ад-
вокатомъ въ Галичинѣ.

Вся контракты, правый наперы и
повномочія. —05

Гей, краянѣ, де идешъ?

Хочешь выпити доброй
горьвки, доброго пива,
закурити доброго сигара,
вступи до готелю нашего
русского патриота

Онуфрія Ковтка

—на—

River Str., Olyphant, Pa.

С. М. НАТНАВАУ,

агѣнтъ водъ огневой аскураційной
компаніи.

Колентує такожъ грошѣ за рентъ.
Має домъ до мешканя або на про-
дажъ на Blakely, Olyphant, Pa. и околици.

Цѣна дуже низька.

Друкарня „Свободы“

выконує

всякы работы друкарскы

старанно, тано

и на терминъ.

Адресъ:

SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

Польска Кольонія въ Державѣ Вирджінія.

Маємо 40.000 акрѣвъ урожайной землѣ водъ \$5 до \$15 за
акеръ фармы зъ забудованемъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ
недалеко желѣзницѣ и великихъ мѣстъ, де легко можна заробити
гарный грошъ на всѣхъ плодахъ. Земля е всюда добра,
и кождому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшееница,
ячмѣнь, овесъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнь. Овочѣ:
яблока, грушки, сливки, огѣрки, мелъоны, помідоры и взагалѣ
вся огородинна. Вино е таке добре якъ калифорнійске. Земля
е рѣвна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовища для
худобы, овецъ и т. д. Вода жерельна на кождѣй фармѣ 20 стѣпъ
глубока. Морозѣвъ анѣ спеки тутъ нема, цыклоны тутъ не-
завѣсны. Недалеко суть великы мѣста якъ Річмондъ, Балтиморъ,
Вашингтонъ, Нью-Йоркъ, Філадельфія. Тысячѣ людей глядає
теперъ фармы и много вже Польскы заступило водъ насъ землѣ
и суть вдоволены. Кождый повиненъ йти на фарму, де кождый
е своимъ паномъ, а маєтокъ фармерѣвъ е забезпеченый. Фармеры
не потребууть бояти ся страйку, зменьшеня платнѣ або калѣц-
тва. Фармы продаемо за готѣвку, або на легку сплату, однакъ
часть треба зложити готѣвкою, а решту на сплату пѣсля умовъ.

По ближшій услѣвѣ пишѣть по польски до

L 192 JOHN JELINEK & CO.
1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Напишѣть дослѣ вычитали се оголошене.

Се золоте перо

Д а м о

зовсѣмъ даромъ

кождому хто при-

шле на „Свободу“

неменче якъ

два доляры.

Таймъ даруномъ

будемо давати

тѣлько тымъ

нашимъ

предплатникамъ,

котры

пришлютъ

на „Свободу“

грошѣ

найдальше

до 1-го Лютого

1905 року.

Кожде

перо гварантоване.

Адресъ:

Svoboda,

Box 353,

Scranton, Pa.

ЖЕЛѢЗНИЦА ЛОРЕЛ ЛАЙН

Трѣмъ нѣждѣтъ зі Скрантонъ в будні
дні від 1-ої до 6-ої рано що година, а
від 6 рано до 12 в ночи що 20 минут.
В Нехіамъ відходять трѣмъ від 1-ої рано
до 7 що година, в від 7 рано до 12-ої
в ночи що 20 минут. Від 3.20 до 6.40
пополудни трѣмъ ходять що 10 минут.
До Виллсбері іде трѣмъ всего 41 минут,
а експресовий, що відходять зі Скрантонъ
(врімъ Нехіамъ) о 6.36, 8.16 і 10.36 рано
а 2.16, 4.36 пополудни іде лиш 33 минуты.
Наші кары ідуть до Нейогъ Парку і Пі-
терсбергъ Ми перевозимо такожъ паукунки.
B. F. WYLY, jr. traffic manager
Scranton Pa.

— Хотите правовати ся, выставити по-
му повномочія, купити або продати ма-
токъ, достати сплатокъ, сколектовати грошѣ
водъ дозвѣннѣвъ або увѣдѣннѣвъ си
водъ войсковонъ експедири, пишѣть до
John-a Nemeth-a 457 Washington St. New
York, N. Y. Вонъ вамъ всю зробить якъ
найбѣльше и скоро.

Янъ Фишеръ

Новый

Банково-Шифартовый Домъ

отворенный каждого дня

водъ 7-ой рано до 9-ой ве-
черомъ подо

ч. 713 Front St., Catasauqua, Pa.

Засылає, купує и продає
старокраевы грошѣ.

Приймає грошѣ до переко-
ваня и звертає ихъ кож-
дого часу.

Шифарты продає

JOHN J. CAMPTON
Католицкий похоронникъ.
Вынаймае тамо коритъ
— ту и на околицю. —
410 WEBSTER STR., SHAMOKIN PA.

ГАВРИЛЪ МАЛЫЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Масе заведѣти на складѣ свѣже,
добре пиво въ великихъ и малыхъ
бочонкахъ зъ наилучшихъ броваровъ,
горѣлки и ликеры наилучшого гатунку.
Братя! замечайте у своего!

МАСЕШЪ КИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRA LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляе книжки всякаго рода, даже
бы явъ розтрески. Также робитъ кни-
жки для братствъ, церквей, бизнесменовъ
и т. д. За роботу гарантиу.

SOCIALISM is the coming issue in politics.
You may be for it or against it, but in either case
you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 3c cents for a
three month's subscription and a copy of Social-
ism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРИЧКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешъ выпити гарвенко?
Запѣтай ся де Митричко;
Готель, вису, пиво мая,
Повий склянки долинае.
Бъ пѣтара, а в гали
На мѣтнѣ, на забавѣ;
Тамъ посидишь, погуляеши,
Вчуешь неоуди цѣнае, —
А шо выпѣшь, то знай брате,
Подае дальше, явъ у пѣты!

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Каждый Русинъ мающій яку потребу въ Нью-Йорку, чи въ околицѣ,
повиненъ сѣтунти до того готеля, бо
тутъ достане наилучшій и найтѣшѣй
випитки всякаго рода и формата, а явъ
лучше ити шифкарту.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧКЪ.)
СПЕЦИАЛИСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жени при пороки дѣлають
особливой ошкѣ.

Office: 227 N. Shamokin Str. } Телефон
SHAMOKIN, PA. } Nr. 1673

Юліанъ Копистанскій
(Julian Korysciński)
424 Shamokin Str., ШАМОКИНЪ, ПА.

Перворядный салонъ рус-
скій. — Наилѣпшій напитокъ
можно ту достати, якъ: пи-
во на склянки и бутельки,
вина розмантого гатунку,
горѣвки досконали, цигара
дуже добры.

Спѣшѣтъ Братя Русины до своего брат-
чина Юліана!

ST. HERMAN'S
BENEVOLENT
SOCIETY.
ORGANIZED FEBRUARY 1882
ROCHESTER, N. Y.

Выробляе брат-
скі машлѣ, пашки,
вѣдзани, хоругвы,
униформы.
Дѣлѣють и про-
бываємъ даромъ.

Можете писати до насъ по руски, сло-
венски або польски.
В. Н. Morgan, 23 N. Main str.
Scranton, Pa.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co Ltd.
— ВЪ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.

Наибольшій рускій компанічний сторъ въ Аме-
рицѣ. Заложений ще въ роцѣ 1889, а теперь
побольшеный, украшений и на ново
уряджений. Новый домъ великій,
красный, который компания ку-
пила 1896 року за \$18.000
доказуе, що може ком-
панічна робота. — Въ ро-
зумній Русины належать до той
компаніи, купують зъ своего власно-
го стору значить, спомогають самыхъ
себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$5,500.00
Зараджують нимъ:
Н. Габуря, М. Келодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOWA (POSTMASTER)
— ВЪ —
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякій потрібный рѣчь до життя, якъ такожъ
можна кунити убраня майнерскі и звичайні.
Посилає такожъ грошѣ до всякхъ частей
овѣта, скоро, тано и безопасно.
Продає шифкарты.
Не вѣдь нынѣ вже знаютъ люде солидного
Ивана Глову.

Одень зъ наибольшихъ
броваровъ въ
Америцѣ.

**ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, БЕЗЪ ВОЯКИХЪ**
ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ по-
куштуе сего пива, то
нишого вже не хоче
пити.

Голова вѣдь него
ніколи не болѣтъ,
бо есть вкорове и по-
живно.

**НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РИШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБѢ ГОВОРИТЬ.**

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

ПЕРША РУСКА ВУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.
Михайла М. Югаса
314 THIRD STREET

Хочешъ кунити добре мясо,
Шинку чи смачныхъ ковбасъ,
Не грати брате грошей й часу,
Лишь пѣтай ся, де бучеръ Югаса.

Вѣдь всякае мясо мая,
Зъ людми красно розмовляе
И поруски, по словенски,
По англицки и по польски.

Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Бъ доброй справѣ всегда справный,
За рускій народъ крайне стоить,
Вражды людской ся не боить.

Тотъ Русъ намъ треба знати,
Що его тре подшкрати;
Красно знажить, въ папѣрѣ запакуе,
Бучерня чиста, ажъ ся сердце радуе.

Мы, Русины не жалуюмо,
Вѣдь Югаса все мясо кунувати будемо,
Бо вѣдь у Scranton наилучше мясо мая,
О томъ кожда дитина навѣтъ добре знае.

Тотъ мила брате, нѣкуда ся не волочѣтъ,
До наилучшій бучернѣ до Югаса ходѣтъ
Добре, тано, справедливо
Чисто, смачно и утѣвно!

Держа Руска Жорговая в Ручейска
РІЗЪ И ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ
у Львовѣ

поручає богато заосмотренный складъ всѣлякихъ
товаровъ церковныхъ.

Принимає замовленя на всякій работы зъ
золота, сѣбла, бронзу и иныхъ мета-
лѣвъ, якъ такожъ до водновленя, позолоченя
и посѣбленя всякій церковный и домашний
знаряды.

Всякій посилки полагоджує водворотною почтою.
Все выконує въ найкоротшомъ часѣ и по найнижшій цѣнѣ.
На жадає посилася цѣнники богато иллюстровані.

Е. Спонарсній и В. Устенскій,
ул. Руска Ч. 1., Львовѣ, Austria, Galicia.

СВѢТОВА ВЫСТАВА ВЪ ST. LOUIS

Каждый, хто зъ Братовъ Русин-
овъ приѣде звѣдѣти славу свѣ-
тову выставу въ St. Louis, Mo.
нехай не пожалує зайти до
перворядного руского салону
АЛЕКС. ВАЛЕВСКОГО
а тамъ знайде все здоровы напитки
та цигара, а шо найгеловнѣше:
добру пораду, помѣчь и услугу че-
резъ цѣлый часъ.

Такъжъ пригадує ся ласкавѣи на-
мѣти, шо спродає тѣмъ а добры
шифкарты и высилає грошѣ до краю.
Aleksander Walowskyj,
175 St. George St., St. Louis, Mo.
Bell Phone Blue 1254.

Гей Русини! чи знаете ви до-
рогу до дешевого и доброго куп-
ца? Она вѣдь просто до
Юрія Хилляка
въ OLYPHANT, PA.

Вы его вѣрно добре знаете. Въ него
найдете одинокій, найдешевшій, най-
лучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ
убранями. Купите добре „шифкарту“ и
скоро а безопасно поплѣ важъ грошѣ до
старого краю. Не гадайте однакъ, шо то
еже все — нѣ! Вѣдь мая ще наипарад-
нѣйшій салунъ въ мѣстѣ подъ назвомъ:
Anthracite Hotel.
Тамъ доперва погостите
ся, якъ въ родной бабки на
вѣсѣлю.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометтеръ)
при Рединьскѣмъ днѣ въ Shamokin, Pa.

Сѣдана, Обѣды, Вечеръ

Въ кождѣмъ часѣ можна достати
такъ горячій акъ и винный перекуски.
Потравы прилагоджені на европей-
скій способъ, дуже смачно. Услуга
солідна. Окроми компати для родныхъ.
Наилучшій вина, пива, ликеры, горѣлки
и всѣ нужные напитки. Цѣна дуже
пала.

ДОВОДЫ И БЛАГОДАРЕНІЯ.

Одними только доводами лѣкаръ може доказати, шо въ дѣйствости вылѣчиль
хорыхъ людей. Читайте оголошеня другихъ лѣкарей, но въ нихъ не найдете, шо-
бы другій лѣкаръ малъ доводы або благодаренія своихъ пациентовъ. Длятого-то,
понеже хвалятся только, шо суть укѣнченными лѣкарами, а неразъ слабость не
только не вылѣчатъ; но побольшатъ, то чи-жъ тѣмъ лѣкари могутъ мати доводы
вѣдчности и благодаренія? Николи!

Мы зновъ, которые даємо о здоровье нашего народа, чтобы онъ не былъ об-
данный т. в. старокраевыми и военными докторами—обманцами, радимо вѣмъ
хорымъ Русинамъ удаваться только до:

ПРОФ. Д-РА Е. С. КОЛЛИНСА,
дипльомованого доктора зъ Нью-Йоркского университета,
которому цѣлый свѣтъ завдѣчує певне и цѣлковите вылѣчене хорыхъ.

Для того подаємо тутъ кѣлька найновѣйшихъ листовъ, въ которыхъ напиш
братя и сестры благодарятъ профессоровъ КОЛЛИНСОВИ за цѣл-
ковите вылѣчене ихъ изъ тяжелой недуги.

**Вылѣченъ изъ таинной внутре-
ной хоробы и ревматизму.**

Стефанъ Урбанъ,
Box 287, Great Falls, Mont.

Дитинячій сухоты.
Почт. г-не проф. Коллинсъ!
Благодарю за лѣкарства, кото-
ры выслало для моей доньки.
Я страшно журился тѣмъ, шо
моя донька не выйде зъ той хо-
роты. Однакъ теперь я переке-
нался, шо по Вашимъ лѣкар-
ствамъ она чѣмъ разъ лѣьше вы-
глядає и вже майже цѣлкомъ
здорова. Для того прошу при-
няти мое сердечное благодареніе.
Я буду розголошувати Ваше имя
поможи моимъ знакомымъ.

Съ почтениемъ,
Іосифъ Нейтъ,
Box 12, Fernie, B. C. Canada

**Вылѣчена изъ хронической носуд-
ной слабости, болю головы
и внутреннихъ органовъ**

Марія Беднарскя,
Cliffwood, N. J.

**Кашель, боль перси, грижей,
желудка и нестравность.**
Сердечное благодареніе засыдаю проф.
Коллинсову за вылѣчене моей слабости.
Если бы не ваша помощь, я певно не
бачилъ бы вже денного свѣтла
Михаилъ Денъко, Box 32, Orbiston, Ohio.

Нервовость и боль головы.
Ласкавый докторе! Довошу вамъ, шо
лѣкарства Ваши я получила въ на-
лежитомъ порядку и по ужитю ихъ сей-
часъ чуюсь лѣьше и здоровѣе за шо
складаю сердечну подяку.
Анна Смитъ, Elmhurst, Ind.

Скорофулы [пырщи].
Не маю словъ къ благодаренію д-ру
Коллинсу за вылѣчене моей хороты, бо
страшнодокучали менѣ скорофулы. Теперь
есмь цѣлкомъ чистый.
І. Бенникий,
Cement Works B. 33, Hannibal, Mo.

Выпуелина и боль утробы.
Почт. г-не проф. Коллинсъ! Зъ великою
радостью дѣлюсь зъ вами вѣстію, шо отъ
вашего лѣкарства я цѣлковито выздору-
вилъ и не потребую носить поясъ. Слава
такому докторамъ! Съ почтениемъ,
Андрей Вегатко,
186 West Rutland, Vt.

СЕКРЕТНЫ ХОРОВЫ МУЖЧИНЪ И ЖЕНЩИНЪ.
Профессоръ КОЛЛИНСЪ лѣчитъ власнымъ способомъ такъ, шо нема такого пациента, кото-
рого бы своею методою не вылѣчилъ. Для того если кто есть хорый на яку будь слабость,
повиненъ ей докладно описати въ родной мовѣ и заадресовати листъ:

PROF. DR. E. C. COLLINS,
140 W. 34th Street, NEW YORK, N. Y.

УВАГА: Проф. Коллинсъ по докладнѣмъ справдженю вашей хороты и на жадає диагноз пошле вамъ потребу
пораду и такі лѣкарства, которыми въ короткомъ часѣ цѣлковито и на все вылѣчатъ вашу хороту. Про-
те не запедбуйте своихъ хоротъ.
Офисовыи години: Отъ 10 рано до 5 вечеромъ, а въ недѣлю отъ 10 рано до 1 пополудни.